

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

STATUA
TRIUMPHALIS
MEMORIÆ
VIRI MAGNIFICI
DN. NICOLAI TROLLE
DE *ROSESHOLM*
EQVITIS AURATI. REGIS DA-
NIÆ CONSILIARII, NORVEGIÆ
PROREGIS, ET ARCIS AG-
GERSHUSIANÆ PRÆFECTI.
VIRTUTUM HEROICARUM
EXEMPLI ILLUSTRISSIMI

DEDICATA

ET

ERECTA

AB

OLAO ROSENCRANTZIO
LUCTUM MOESTISSIMÆ
UXORIS EJUS ALIQUO SO-
LAMINE LEVATURO.

ANNO M, DC. LXIX.

MEMORIÆ.
MAGNI. VIRI,
NICOLAI. TROLLE.
MAXIMI. REGIS.
FRIDERICI. III.
SUMMI. PROREGIS,
PERPETUA. MODERATIONIS.
LAUDE. IN. PROXIMA.
A. REGIA. DIGNITATE.
CLARISSIMI.
AD. PRÆCLARA. OMNIA,
NATI,
IN. SUBLIMI. DUM. VIXIT.
MUNERE. INCUMBENTIS.
UT. SIBI. QVISQVE.
MAXIMUM. IN. LEGIBUS.
PRÆSIDIUM. ESSE. CON-
STITUTUM. PUTARET.

A 2

SUM-

SUMMI. CUM. INFIMIS. PARI.
JURE. TENERENTUR.
NEMO. PRÆTER. CULPAM:
QVICQVAM, TIMERET.

NORMANNICUM. IMPERIUM.
HOSTILI. IMPRESSIONE.
TREMULUM. ET. CON-
CUSSUM.

FORTI. INDUSTRIA,
IN. ANTIQVO. SPLENDORE,
CONSERVANTIS.
ILLUSTRISSIMIS. OPERIBUS.
ADEO. FULGENTIS.

UT,

ÆMULUS. VIRTUTUM. OPTI-
MI. REGIS,
PROREGIAM. DIGNITATEM.
DIGNISSIME. SUSTINU-
ERIT.

Quod

APPROBATIO.

Q*Uod in memoriam MAGNI VIRI
NICOLAI TROLLE Maxi-
mi Regis FRIDERICI III.
summi PROREGIS scripsit Vir nobilissimus
& generosissimus OLAUS ROSEN-
CRANTZIUS, Dominus de Egholm / ex
Regio de imprimendis diplomate vidi &
legi, argumentumq; & maximi Regis glo-
riâ, & PROREGIS magni fide, & gene-
rosissimi ROSENCRANTZII elegantissi-
mo Scripto, gravissimo iudicio, pioq; in
utrumq; affectu dignissimum esse censui,
ut luce publicâ carere tam eximia magni
ingenii monumenta non debeant. Hau-
niæ x xix. Maji M. DC. LXIX.*

JANUS BIRCKERODIUS
Fac. Phil. Decanus.

A 3

PRÆ-

PRÆFATIO.

LIBERIORUM nomen apud nos clarum jam pridem per multiplices familiarum propages enituit, quorum fortia facta alii aliis temporibus Scriptores tradidère. Mihi propositum est Viri nostri temporis Illustrissimi NICOLAI TROLLE vitam fulgentissimam exponere; quippe quem non infimam in hac progenie avitæ virtutis egregiorumque operum omnibus constat promeruisse laudem, tantò minus reticendam, quantò justius suo digni præconio post obitum habentur illi, qui in vitâ pacis studia cum artibus belli cæterasque virtutes ita composuère, ut
qua-

quavis occasione præclarâ undiq̄ve
Principi & salutî publicæ operâ nava-
tâ æterni sibi nominis famam quæsi-
verint. Verûmenimverò cùm cre-
pusculo vespertino similis sit rerum fa-
ma, quæ initio clarissima ita cum tem-
pore paulatim confenescit, ut abeat
tandem in tenebras, opusq̄ve ad eò hi-
storia sit, quæ facis instar illam illu-
stret. Ego ne quid tale hic eveniat,
vitam describere aggressus sum tanti
viri, qui in gradu eminentissimo dum
vixit constitutus, Regni Daniæ Con-
siliarius, Norvegiæ Prorex, ac utrius-
que Regni ornamentum & adjumen-
tum, tantâ eminuit prudentiâ & mode-
ratione, ut haud ulli vitiorum (quæ
nonnunquam inter laqueata tecta,
Tyriæq̄ve vestis colorem delitescunt)
generi fuerit addictus; verûm per ful-
gen-

gentissima sua opera cœlo contermi-
na se reddiderit quolibet encomio &
panegyri superiorem. Sed de meritis
ejus multa dicere superfedeo. Præ te-
nuitate enim ingenii omnes in tantâ
rerum multitudine exequendi nume-
ros, quos talis vita talisque fama po-
stulat, contrahere vela cogor, oramq;
legere, ne in tam vasto laudum pelago
cum tenui cymbula deprehensus
naufragio pericliter. Hoc saltem di-
xisse sufficiat, non alteri à multis retro
seculis solem illuxisse, qui Serenissimis
Daniæ Norvegiæque Regibus, eorum-
que subditis tam publicâ quàm priva-
tâ operâ plus attulerit emolumenti,
adeò ut omnis hujus regni sexus & æ-
tas, etiam illa, quæ abest à sensu malo-
rum tanti casum Viri meritò doleat.
Verùm non rarò reperiuntur detorta
B quæ-

quædam pravaque ingenia, quibus præposterò contradicendi studiò & pruriente loquelâ pronius est aliorum scripta factaque rescindere & fugillare, quàm proprio ista labore vel operosius illustrare, vel in medio prorsus relinquere. Quocirca si fortasse horum quisquam iniquus hujus scripti Aristarchus, præoccupato judicio, in sinistram vertet censuram me Virum Nobilem præter ordinis illius apud nos (ut videri posset) decorum hujus pertractandi operis provinciam suscepisse, rectius suâ quidem sententiâ rejiciendam in alium literati sacrative ordinis virum ad hujusmodi præstanda officia natum, qui hujus Viri vitam latiali stylo concinnatam seræ posteritati consecraret; ille hoc à me responsum feret, naturæ sponte omnes in universum

sum ad honesta obsequia natos; & quod à nostris moribus alienum est, non propterea à rectâ ratione, aut ab omnium, saltem apud alias gentes, nobilium consuetudine dissentire, quorum omnium, qui hisce consimilia pertractârunt, si nomina consignarem, otiô meo impensè abusus viderer. Neque verò me latet, quid Hannibal Pharmioni Philosopho de instituenda acie disputanti respondit. Verum diversæ, eæque non infirmæ me præ aliis ad hoc opus aggrediendum extimularunt rationes, quarum non infima fuerunt tria illustrissimi hujus viri postulata, quibus haud longo ante excessum suum tempore, inter alia, quæ meæ fidei commisit secretiora, flagranter expetiit:

Primò, ut de illis, quæ jam ante te-

B 2

stamen-

stamento suo, ad prævertendam inter suos dissensionem piâ mente conceperat, post suum è mortali vitâ exitum confirmandis stabiliendisque sollicitus essem:

Deinde ut illa, quæ testamento minimæ natu filiarum suarum peculiari donatione legaverat, penes me conservarem, usquedum illa nubilem & maturam viro ætatem attingeret.

Postremò, cum inveterata genti nostræ sit consuetudo, quâ defunctorum exuviæ cum pomposis exequiarum tristium ceremoniis, amburbiali more efferuntur, ille pro averruncandâ à suo funere damnanda seculi pompâ, parentalia ejusmodi sibi post obitum fieri testamento prohibuit. Nè tamen memoria sui cum ipsâ morte in solidum extingveretur, & cimmeriis tene-

tenebris involuta videretur, à me postulavit, ut transactæ vitæ post excessum suum consignandæ curam suscipere; quod tantò promptius me facturum promisi, quantò arctiori affinitatis atque amicitiae nexu per triginta propemodum annorum spatium conjuncti fueramus, non ingrati minus quàm malè feriatì hominis infamiam me non injuriâ incursum arbitratus, si posthabitò postulatò, detrectatoque onere, præsertim in tantò meo, quò caput inter nubila condere licet, otio præclaram illustrissimi Viri vitam, omnibus virtutum partibus & numeris abunde instructam nostris hominibus ac charissimis ejus liberis, ferisque nepotibus imitandam non exponerem. Imprimis cum mariti honores (si hoc quidem incrementum dici

B 3

possit)

possit) ad solatium sui pertinere existimet Soror Vidua, & id anxie desideraret: non raro etiam defunctorum præconiis ad virtutem excitentur posterorum mentes, ut liberi nepotesque parentum vestigia laudanda domesticâ virtutum æmulatione ad seros premant annos; quanquam in quibusdam familiis sanguinis degeneris quandoque femina interspergat impotens perpetuæ suæ foelicitatis animus, quam dum concoquere non possunt, natalium & aviti decoris prorsus immemores, & in vitia prolabentes, inque transversum tandem acti, à præclaris progenitoribus ita sensim deficient, ut clarissimorum majorum stemmata atque propaginem horridis atque incultis moribus subversum eant; quippe quibus hoc commune corrupta dedit natura
viti-

vitium cum summis potestatibus, quarum plerumque fortunam continua, foelicitatis licentia evertit, attestante Aristotele, Diodoro, Cominæ, aliisque clarioris notæ Politicis. Quod & in Principe gentium populo animadversum: Nam cum ab antiquis moribus ac priscâ avorum moderatone desciscentes præclaræ populi Rom. familiæ Cæsar, Pompejus, Crassus, Sylla & alii, foelicitatis suæ licentia luxuriarent, non privatum sibi tantum, sed & publicum Reipublicæ exitium accelerarunt. Cujus calamitatis veram rationem rerum Scriptores nimiam fuisse foelicitatem referunt; Causa, inquit Florus, tantæ calamitatis eadem quæ omnibus, nimia foelicitas. Lib. 4. cap. 2. Quod reliquum est, Deum qui relictos Illustrissimi hujus Viri liberos

beros natalium splendore inter clarissimas gentis nostræ, & totius prodemodū Arctoi orbis collocavit familias veneror, eam illis inspiret mentem, qua patriarum virtutū strenui imitatores Reip. Danicæ ac Serenissime Regiæ Majestati (quam Deus Opt. Max. in augusta illa, quam temperat, statione perpetua felicitàte augeat, & in seculi præsidium, inq; subditorum suorum, ac publicā omnium nostrum salutem diu incolumem conservet) præclara obsequia præstare queant, quo sic illustria decora progenitorum ad seros transferant nepotes; atq; ad domus & profapiæ illustre stabilimentum cum permanfura gloria crescant & confenescant. Dabam in Prædiô meô *Eggholm* 4. Non. April. Anno Dominicæ incarnationis M. DC. LXIX. .

OLAUS ROSENCRANTZIUS.

Natus erat Illustrissimus & Nobilissimus Vir NICOLAUS TROLLE Toparcha de **Trolleholm** Eques Auratus, Regni Daniæ Senator, Regis Confiliarius & Norvegiæ Prorex è peranti-
quâ Trolliorum familiâ Anno salutiferi partus supra millesimum quingentesimum nonagesimo nono, die mensis Decembris vigesimo, idque eâ oris venustate ut vel in ipso vitæ accessu omnes ingenitam magnæ indolis imaginem jam in pusione perspicerent; quamque reliquo ætatis decursu præ se tulit dignitatem vultu expressam faterentur.

Pater illi fuit Nobilissimus BIRGERUS TROLLE de **Trolleholm**; Mater

C

ter

ter Nobilissima foemina ANNA
Munck Domina de Palleßbiereg.

Avus erat NICOLAUS TROLLE
de Trolleholm; Avia ANNA Friis de
Drebecklund.

Proavus JACOBUS TROLLE de
Lilløe; Proavia CHRISTINA Schave/
filia senioris HERLOVII & HILDE-
GARDIS Walekendorph de Esfildstrup.

Abavus ARVIDUS TROLLE de
Birckvad / Nobilissimâ in Sueciâ do-
mo; Abavia BEATA Tot de Lilløe.

Proavia Pater HENRICUS Friis
de Hesselager / filius CASPARI Friis
& ANNÆ Brochenhuus de Leer-
beck; Proavia Mater MARGARETA
Bilt / filia NICOLAI Bilt & MARGA-
RETÆ Ilfeld.

Avia Pater PAULUS Munck de
Krogs,

Krogsdal; Avix Mater ELISABETHA Juul de Pallesbjerg.

Abavix Pater OLAVUS Muncel de Luidskloster / filius Equitis Aurati MAGNI Muncel & CATHARINÆ Rosenfranz de Olstrup. Abavix Mater DRUIDA Rangow / filia CAJI Rangow de Haurøe / & IDEÆ Blume.

Atavix Pater PAULUS Juul, filius MAGNI Juul & DOROTHEÆ Krabbe de Olstrup. Atavix Mater ANNA Lycke / filia ERICI Lycke de Skouffgaard & ANNÆ Raas de Strandet.

Quamvis autem præclaram Illustrissimi hujus Viri Genealogiam ad multa retro secula vastamque temporum profunditatem extendere, atque nobilissimam stemmatum propaginem in proprium illius ultimorumque ne-

potum honorem (si mangonio & mendicatis aliunde laudibus ex Majorum virtutibus posteris captare gloriam conveniens esset) deducere possem; eô tamen opere tantò studiosius supersedendum censeo, quantò liquidius non duntaxat genti nostræ, verùm exteris insuper nationibus, quæ vel mediocriter rerum nostrarum evolverunt monumenta innotuit, hunc de quô agimus Virum eâ oriundum profapiâ, unde multi magnique in hisce Arctoi orbis Regionibus originem & sublime genus traxerunt Reges & Principes, qui inde à GUSTAVO PRIMO Svecorum Rege ad hanc nostram ætatem usque Regnorum Sveciæ ac Poloniæ gubernacula tenuerunt, eademq; ob fortiter foeliciterque & moderatè gesta imperia longissimâ successionis serie

rie suâ in familia conservarunt; quorum excelsæ atque illustres majorum imagines cum conjunctâ virtutum, moderationis, prudentiæ ac splendoris famâ, frequentissimis posterioris ævi commentariis decantatæ adeò longè lateque disseminatæ sunt, nulla ut sit natio tam citima soli, aut tam ab illo sejuncta, ad quam non hujus familiæ laudes & præconia decurrerint.

Post susceptum infantem nihil prius potiusque habuere parentes, quàm ut suum hoc acceptissimum pignus per sacrosanctum salutiferæ regenerationis lavacrum in Christiani orbis cœtum & societatem cooptatum Deo datori redderent divinæ illius curæ & custodiæ committendum.

Hacce solenni sacrorum rituum festivitate peractâ, intra proprios parietes

tes illum educârunt, anxiam & competentem illius infantix curam gerentes. Nec parentes sefellit quòd à fluidis pueritiæ annis reliqua vita penderat; ac cum primis rudimentis connexa sint cætera; quodque naturæ sponte virtus in arduô posita sit, vitia autem in præcipiti, nî maturâ educatione extirpentur. Neque enim citò virtutum vitiorumque vestigia pereunt, quæ tenera moribus ætas impressit; & primævam mentem posterior imitatur affectio. Itaque ut ingentis spei filius via accuratissimæ institutionis ad virtutem & virtutis comitem gloriam grassari maturè assvesceret, ingenio ejus fingendo & formando admotus fuit Magister JOHANNES CHRISTIANI Ecclesiarum Tuisii & Fuldingensis pastor vigilantissimus, qui devotissimi pueri
ani-

animum religiosâ moderatione excoluit, & virtutum omnium, quæque harum est basis, pietatis condimentô temperavit: penes quem posteaquam annum cum semestri exegisset, ad nobilissimam Scholam Herlovianam amandatus ut firmiora ibidem in literis præsidia sibi compararet, ad biennium istic loci Musis operatus est; ubi interea temporis præclarum inter reliquos alumnos illius ingenii specimen adeò eluxit, ut alacritate, fœlicitate ingenii, atque dexteritate judicii ætati præverterit.

Ad patrios deinde lares revocato domi suæ foverunt parentes præceptorem JACOBUM HARLESTRUPIUM (qui postmodum Ecclesiæ Torstrupiensis in Hannomarchiâ Cimbriæ Australis, in Hierarchiâ Vandalicâ sive Burglaviensi pastor

pastor fuit devotissimus) usque ad annum Dominicæ incarnationis decimum supra millesimum sexcentissimum; quô erepto humanis nobilissimo parente BIRGERO Trolle / patris avunculus Vir Illustrissimus & Nobilissimus Dominus CHRISTIANUS FRISIUS de Borreby / Regiæ Majestatis Cancellarius Magnus, puerum jam parente orbatum ad Academiam Lipsianam quæ in Misniâ superioris Saxonix est emisit illis tum artibus instruendum, quibus successu temporis & ætatis incrementô, post Deum Regi Patriæque ac Reipublicæ inservire posset; adjunctô juventæ illius Moderatore Virô Clarissimô Magistro PAULO ANDREÆ, Medicinæ postea apud Roëschildenses Doctore; qui spontaneo motu incertum, an ex mandato Cancellarii,

larii, posteaquam illum ejusdem Aca-
demię Rectori Abrahamo Memo com-
mendasset, in Daniam retrocesit, re-
lictô apud exteros tenerrimę ætatis
Orphano, qui cum lustri ferè spatiô il-
lic loci commoratus fuisset, apud ex-
teram gentem admodum durè habi-
tus, omnibusque quę in puerum te-
nellum procul à conspectu atque præ-
sentaneâ curâ parentum constitutum
cadere possent incommodis obnoxius,
ac gratâ interim gentilium suorum con-
suetudine privatus vernaculū idioma
per tantum temporis interstitium obli-
vione prorlus contriverat. Adeò scili-
cet ex decretô divinô per multiplicia
quę in juventute sustinuit malorum in-
commoda, via illi patefacienda erat ad
illa quę postmodum accrescentibus an-
nis obvenerunt honorum fastigia.

D

Post

Post hæc cum paululum roboris accresceret ætati, nexuque jam arctioris discipline solutus esset, sub exitum Anni 1615. in patriam revocatum Magnus Cancellarius in familiâ sua aliquandiu detinuit. Verùm cum excelſe familię gloria & avitô splendore undique effulgens intelligeret nobilissimus juvenis illa fortunæ non virtutis esse ornamenta, eò incumbere omniaque studia & consilia eò conferre cœpit, ut in se effusa tantæ dignitatis & gloriæ ornamenta emicarent. Primis ergo adolescentiæ annis acumen ingenii ad hauriendas disciplinas contulit, non ignorans doctorum hominum consiliis & scriptis stare Rempublicam, & in tanta negotiorum mole Principes indigere prudentia, illorum præsertim, qui usu, exemplis & doctrina

ex-

excellerent. Proinde avida discendi adque altiora spirans juvenilis ætas, & faustis enutrita sub penetralibus indoles nihil prius & antiquius habuit, quàm ut acquisita jam pridem apud exteros literarum humaniorum rudimenta cujusdam peritissimi earundem artificis ductu & auspiciis foris, aut in ipsa patria ultra excoleret; unde ipsius juvenis nobilissimi precibus commotus Cancellarius, Viro Excellentissimo Domino CASPARO BROCHMANNO Græcæ Lingvæ plusculos annos Professori publico, inde supremo Academiæ Hafniensis Theologo; ac postremo Diœceseos Sielandensis Superintendenti meritissimo illum concedidit artium liberalium studiis aliisque scientiis, quibus ingenia ad magnæ fortunæ cultum excitantur, imbuendum.

D 2

Ea

Ea tum in literis humanioribus jecerat fundamenta, quibus adminiculantibus inter alios Academiæ alumnos frequentatis sedulò Professorum lectionibus publicas ipse disputationes & perorationes haberet.

Post Cancellarii verò è vitâ excessum secundam ad externos profectio-
nem parabat. Igitur convalescis rebus
salutatisque amicis in Germaniam
concessit, quam cum magnâ sui parte
superiore itinere lustrasset, ad reli-
quum illius oræ tractum iter ador-
nabat, quicquid undique visu aut me-
moriâ dignum offerebatur speculandi
discendi que cupidine accensus. Itaque
confecto peramplo & spatioso pere-
grinationis cursu, ad conjungendas
præclaras animi & corporis virtutes,
sedem tandem studiorum exercitio-
rum-

rumque equestrium elegit Giessam
munitissimum in Hassia oppidum , li-
terarumque studiis, quibus & ipse spa-
tio octodecim mensium ibidem sedulo
incubuit, clarum.

Inter hæc cum jam pubertatem e-
gressus ad ter senos annos adolevisset,
completâ tum ætate, quâ suas cuique
privatas opes & facultates disponendi
administrandi que potestatem lex pa-
tria indulget, Tutor illius Nobilissi-
mus & Generosissimus Vir JOHANNES
FRISIUS, ut illius se tutelâ abdicando
prægravi illo tutelarî ministerii onere
sublevaretur, in patriam illum evoca-
vit , multum obnitate generosô ac
discendi ardore inflammatô adolescen-
te; qui non leve rebus suis dispendi-
um, & transversum velut obstaculum
imminere, per hoc tam abruptum avo-

eamentum interrumpendis iis artium, doctrinarumque studiis, quibus animum eò usque sedulò mancipaverat, perspicaci animo revolvebat. Sed Tutoris authoritati & imperio obtemperaturus in patriam rediit Anno 1618. Unde suæ mox tutelæ factus tertium Germaniam petens, per diversa ab illis quæ superioribus peregrinationibus emensus erat terrarum spatia, Argentoratum primarium Alsatiæ oppidum pervenit, ubi loci postquam solido anno cum senis mensibus tempus traxisset, nihil reliqui faciebat, quin per omnem bonarum artium disciplinarumque honestiorum cultum viam sibi sterneret ad ea, quæ progressu ætatis accessere dignitatis incrementa; spectabat enim Majorum suorum imagines velut virtutis incitamenta, quibus

bus paterna & avita decora propriis suis cumularet meritis; animusque illius nobilitatis ingenitæ stimulis excitatus à primâ statim juventute ad ea adspirabat fastigia, ubi cum virtute moraretur gloria; non satis esse ratus ortum splendidum contraxisse, si vita ingloria sibi devolveretur in tenebras. Hauriunt equidem Nobiles cum sanguine à natura egregios plerumque spiritus, quibus jugiter ad honesta facinora impelluntur. Unde & omnis rectè constituta Respublica suô semper in pretio habuit benè natos, & honorarias constituit dignitates Nobilitati, quam nulli unquam exosam habuere præter illos, quorum atrox & execrandum est præceptum, obtruncandas esse eminentes spicas. Sed quàm rectè sentiunt illi, qui hujusmodi foveant in intimis

timis animi recessibus præceptiones,
multa hac de re in illustri posita loco
testantur monumenta & exempla,
omnibus bonis fastidiosiora ac notiora,
meo quàm ut egeant stylo.

Ille igitur cum robore ætatis accre-
scentibus annis, ut maturè per arduam
& præruptam bellicæ virtutis semitam
ad gloriam contenderet, in Germaniâ
bello operam dare cœpit, nomenque
dedit militiæ Viri strenui Oppenro-
diti, turmarum id temporis Equestri-
um Præfecti, nec multò post locum
tenentis in Danorum Regis CHRIS-
TIANI QUARTI commilitio offi-
cium cum imperiò in cohortes Dani-
cas gerentis: sub cujus ductu postquam
justò tempore primum belli tyrocini-
um deposuisset, ad consummandum
propositi itineris cursum versò animo
Nori-

Noricum, Helvetiam & Augustam
Rauracorum ad Genuensium & Lug-
dunensium districtus asperô ac perple-
xô itinere pertransiens, tandem Bur-
gis in Biturigibus quod celeberrimum
Galliæ emporium est, antiquitatumq̃;
reliquiis inclytum usque ad festum
Divo Michaeli Archangelo sacrum ipsi
subsistere visum fuit.

Decurrebat tum Mensis Septem-
bris Anni 1620. cum terrestri primùm
itinere per Pedemontium, atque Ge-
nuam Insubriæ municipium; indeque
solvens in Italiæ viscera contenderet.
Inter viam quæ Savonam ducit, ma-
nifesto fuit vitæ discrimini expositus,
quod illi à Turcicis Piratis mare tum
insidentibus, ac velocissimo myopa-
rone navem quâ vehebatur ferocissi-
mè insectantibus impendebat, Unde
E captô

captô quod præsens suppeditabat necessitas consiliô, nautæ declinandæ ferali Barbarorum ferocitati, navigium ad littoralia dubiô rei eventu adigentes incolumes evasere; quippe quibus inter angustissimos fortunæ casus, omniq̃ue mortalium ope destitutis præsidium superni Numinis affulgebat. Ita quantum interest divina inter & humana consilia non obscuris tum indicis intellexit veræ & fervidæ pietatis ad magnaq̃ue natus adolescens; qui à primâ statim infantiâ jugi veneratione se suaq̃ue consecraverat Numini altissimo, cujus præsidio inter præsentissima etiam mortis pericula incolumis evasit, & quod ipsâ morte atrocius, sævæ immanis Christiani nominis hostis captivitati servitutiq̃ue subductus est, ac reservatus ad complura illustra-
a q̃ue

aque horum Borealium Regnorum munera, quæ per omnem deinceps vitam in publicum patriæ emolumentum votivo successu sustinuit. Sic scilicet se habent humana, ut in mundo hoc itinere rerum tam privatarum quàm publicarum per ardua sit nitendum, per cœnosa evadendum, inter angustias eluctandum, ut ad eam pervenias quæ per hæc comparantur gloriam & dignitatem.

Genuâ deinde Florentiam Hetruriæ oppidum; Florentiæ ad priscam illam Reginam gentium, Principem urbem, & caput Italiæ Romam; inde Neapolim iter direxit, atque omnibus quæ undique conspectu observatuque digna videbantur perlustratis, Romam tandem retrocessit, ubi aliquot menses exegit, ad obitum usq;

Romani Pontificis in decrepitâ senectute lethali morbô succumbentis; quô extinctô pomposis illis & lugubribus exequiarum tristium officiis, quæ ad justa tanto illis Principi persolvenda conferebantur oculos pavit; ut & illi quæ mox subsequuta est succenturiati Pontificis ad Apostolicam sedem inaugurationi interfuit; quæ omnia tantò intentiore curâ contemplatus est, quantò in orbe Christiano nihil tot tantisq; ceremoniis celebre magis, aut visu dignius mortalium oculis aut conspectui subjicitur.

Post hæc Româ Patavium profectus, cum in illa Academiâ totius orbis celeberrimâ trimestri spatiô consedisset, Venetias perrexit. Sic perlustratis cunctis Italiæ partibus, cum primariis ejusdem Regionis Civitatibus,
& quæ

& quæ in illis extant Templis, Ædi-
bus, Aris, Lucis, Sepulchris, Asylis,
Amphitheatris, Circis, Hippodromis,
Campis, Odeis, Armamentariis, Bal-
neis, Thermis, Aquæ ductibus, Colos-
sis, Obeliscis, Columnis, Statuis, tum
& Cœmiteriis, Cryptisq̄ue illis subter-
raneis plenis Christianæ pietatis con-
stantiæq̄ue monumentis (namq̄ue eò
usque sese extendebat perampla illius
curiositas, ut Ulyssæo exemplô vix pe-
regrinando contemplandoq̄ue exfatia-
ri posset) pedem tandem in patriam
referre destinabat. Itaq̄ue trajectis Al-
pium jugis circa initium verni tempo-
ris Anni 1621. Sabaudiam pertransiens
Lugdunensem agrum itinere emensus
est; ubi cum inopiâ rei nummariæ la-
boraret, præsentis indigentia ac neces-
sitati generoso aliquo remedio consul-

turus bello Gallico, quod grave tum
inter LUDOVICUM XIII. Gallix Re-
gem & Hugonotas dictos magno par-
tium furore exardebat se addixit, ca-
stra Regis inter voluntarios, ut loqvun-
tur, milites seqvutus; sub cujus signis
posteaquam quatuor mensibus militiae
onera sustinuisset, ulterioris conficien-
di itineris gratiâ positis armis ad Bi-
turiges primum inde Lutetiam Parisi-
orum properavit, ac solidô annô in-
ibi exactô, post sat longam apud exte-
ros peregrinationem paternos demum
lares revisere animô intendit.

Igitur proximô qui antecedentem
exceptit annô pro terminando ad ulti-
mum itinere, per inferiorem Germa-
niam magnamque Britanniam redi-
tum in patriam meditatus, peragratô
Brabantia atque florentissimis illius
muni-

municipiis emporiisque opulentissimis perspectis Caletum ad Ictium portum validissimum adversus vim externam Galliæ propugnaculum, portuq; ac navium statione clarum in Picardiâ oppidum deflexit. Inde datis in altum velis ad Anglos transmeavit, quorum cum vastum & extensum Imperium universum propemodum spatiosô itinere peragrasset, postremum Londinum retrogressus est. Istic loci cum modicum temporis protraxisset, secundis velis mare transmittens Hollandiam, Zelandiam, reliquasque confœderatas Belgicas provincias, quas superiori nondum itinere contemplatus fuerat peragravit. Inde terrestri viâ per Hamburgum in solum patrium auspicatò reversus est sub extremum æstatis anni 1623. postquam tertio huic
novis-

novissimoque itineri lustris ferè spatium, universæ verò in exteris regionibus peregrinationi undecim annos cum senis mensibus insumpisset. Quò quidem temporis interstitiò cuncta propemodum Europæi orbis Imperia, Republicas & civitates, tum earundem quoque status ac regiminis formam, lingvas, mores atque statuta cum fundamentalibus singulorum constitutionibus exactè recognoverat. Interea cum viris undique doctis ac senioribus, quos longior ætas reddiderat prudentiores commercium tuebatur; quos quandoquidem tantò antecellere Historiam judicavit, quantò plura exempla complectitur diuturnitas temporis quàm hominis ætas, rerum Politicarum & Historiarum cognitione magnoperè delectabatur, summò
sem-

semper studio intentus suum ut ingenium jam ante natalium prærogativâ honoratioribus Reipublicæ functionibus destinatum iis præterea artibus formaret, quibus tam Regi suo quàm Reipublicæ emolumentum olim afferre posset. Qvod & votivo adeò successu obtinuit, ut cum ad Rempublicam postmodum admissus diversa subinde Regni munera terra marique obeunda sustineret, iis pertractandis consilio atque prudentiâ paucos pares, superiorem nullum aut nostra Patria aut illius viderit ævum.

In Daniam ubi redierat, inter purpuratos aulæ regię Nobiles receptus est. Erant circa hæc tempora flagrantissima excitata bellorum incendia inter piæ & augustæ memoriæ Principes
FERDINANDUM SECUNDUM
F **Roma-**

Romanorum Imperatorem, & CHRISTIANUM QVARTUM Regem Daniæ, qui ex compacto fœderis, quod arctissimum per id tempus Regem inter & inferioris Saxonæ Principes intercesserat, auxiliares ipse copias in Luneburgensem agrum deduxerat; quâ occasione vir ille Nobilissimus, juxtâ cum aliis purpuratis, inter prætorianos qui in tutelam Regii capitis excubarent nobiles, in isto sociali bello arma ferebat.

Inter hæc cum futuram vitæ sociam claram profapiâ virginem circumspiceret, ambire cœpit illustrissimam omnibusque virtutum quæ in hunc sexum cadere possunt dotibus cumulatissimam Virginem Dominam MEDEAM *Rud* / Illustrissimi & Nobilissimi Viri CORNIFICII *Rud* de *Sulesang* /

lesang / ut & lectissimæ illius conjugis
Nobilissimæ BIRGITTÆ Rosenspar-
re de Sandholt filiam, ex priscâ & in-
clytâ Rhudiôrum & Rosensparriorum
stirpe prognatam; quæ divina sic dis-
ponente gratiâ, consentientibus utri-
usque partis parentibus desponsata
illi fuit Anno 1624. Itaque expleto vo-
ti sui desiderio, sub initium verni tem-
poris insequentis Anni 1625. ad castra
reversus, nulla non gnavi ac strenui mi-
litis officia exequutus est; usquedum
circâ exitum veris adulti Anno 1626,
prægnantibus de causis, ineluctabiliq;
commotus necessitate militiâ se abdi-
care, causariamque à Regia Majestate
missionem petere coactus fuerit. Quâ
obtentâ, Rex eum cum literis ad ma-
trem Reginam, & Principem electum
in Daniam amandavit.

Sub exitum Junii ejusdem anni nuptiales illi faces prælatæ, & festivitas cum auspiciousimâ solennitatis pompâ magnificè celebrata est in multò maximâ primariæ nobilitatis aliorumq; laudissimæ fortis & clarioris notæ hominū frequentia. Vixit autem in hoc conjugio, quod devotâ pietate, illibato amore, mutuâ castitate, ac summo animorum consensu perpetuô cōmunis vitæ decursu traduxerunt, lustri spatio cum senis plus minus mensibus. Quô quidem temporis intervallo ex Nobilissimâ Lectissimaq; thori socia duos suscepit filios **BIRGERUM & CORNIFICIUM Trolle**/ ac filias totidem **ELISABETHAM & BIRGITTAM Trolle**/ quæ à desideratissimo piæ memoriæ marito **MANDRUIO Brahe** non ita pridem defunctô in lugubri viduitate & solitudine

dine relicta fortem suam miseratur & acerbissimè luget. Majores natu filiorum filiarumque fatô suô functi sunt. Ultimam verò quam enixa est prolem, quandoquidem unà cum ipsa genitrice Anno 1632. ad diem 25. Februarii in partu extincta est, huic calculo non adjiciendam putavi.

Inter hæc illi Magistri Equitum Siedlandensium munus delatum est, quod per triennium pervigili cura & industria militari ita administravit, nihil ut intermiserit, quod ad hujusmodi officium rectè strenueque perfungendum spectasse videretur.

Proximô exinde Annô 1634. præfectura illi arcis & districtus Hafniensis demandata est. Quocirca cum privatis illius negotiis publica jam accessissent, ut domesticam rei familiaris curã

industriæ conjugis ope & opera le-
ret, ad secunda vota transitum para-
bat, oculos animumque per abstrusam
Dei providentiam convertens ad præ-
claram natalibus verisque virtutibus
ornatissimam Virginem, sui sexus &
fortis exemplum Dominam HELE-
NAM Rosenfranz / procreatore Illu-
strissimo ac Nobilissimo Viro HOL-
GERO ROSENCRANTZIO de *Glim-
minge* regio in insula Bornholmia
Præfecto, Genitrice verò LENA GYL-
DENSTIERNIA prognatam. Cujus
postquam sponsalia suffragatione pa-
rentum gentiliumque optatò impe-
trasset, nuptiales feriæ cum geniali fe-
stivitate splendidoque apparatu Hafniæ
celebrate sunt ad 16. diem Octobris
Anni 1636. cui solennitati non parum
splendoris Augustissimorum Princi-
pum

pum capita addiderunt, præsentibus ipso Serenissimo ac Potentissimo Danorum Rege; ut & Illustrissimo Celsissimoque Virtenbergensium Principe.

In hoc connubio ad ter denos & solidum quod excurrebat annum prolatatô, tam jucunda, læta atque laudanda vitę & officiorum societate beati vixerunt, ut quantò in vita svavior extiterat animorum conjunctio, tantò impensius tristem relictæ Viduæ sortem post excessum Mariti nunc exagitet conjugalis vitæ separatio; quam lugubrioris pectoris acerbitatem plenô solatiô ita subleuet recordatio æternæ glorię solamen peregrinantis animę, ut prostrata dolore Illustrissima Uxor domesticum hoc vulnus & miserriam orbitatem justô animi robore sustineat, memor quod fallax & instabi-

bi-

bilis sit nostra omnium vita, instar rapidissimi fluminis, instar amentati jaculi, quodque sicut sagitta ex manu Potentis, ita communi cunctis nature lege ad mortem undique decurrat & excutiatur.

Durante hoc conjugio auxit illos Deus in geniali thoro liberis decem, sex filiis, filiabus quatuor, quorum binos filios ERICUM & JACOBUM TROLLE, juxta & unam filiam LENAM TROLLE, que Illustrissimo & Nobilissimo Viro ENEVALDO *Pasbjerg* Regio Consiliario & Regiarum filiarum Aule-Præfecto elocata fuerat, mortalium cætui natura subduxit, superstitibus etiamnum BIRGERO, HOLGERO, HERLOVIO & ARVIDO TROLLE; ut & tribus Sororibus MEDEA TROLLE Illustrissimi & Nobili-

bilissimi Viri GEORGII *Needs* de *Wedøe* regix domus Tryggevalden-
sis, Ringstadii, & Monx insulæ Præfe-
cti meritissimi uxore Nobilissimâ; tum
& ANNA TROLLE Illustrissimi atque
Nobilissimi Viri ERICI *Bille* de *Kier-
gaard* conjuge Nobilissimâ. Et, quæ
genethliaci hujus operis finem coron-
nat HELENA TROLLE, cujus per
se innatę, & maternâ insuper industriâ
ad optima quæque excitatę virtutes
propinquam spem eminentis fortunę
illi amplissimè subministrant.

Monet me hic locus, & quidem
ipse Illustrissimus Vir, de quo hic agi-
mus, ut quod in profapiis memoratu
haud indignum occurrit, nostræ genti
& curiosæ rerum nostrarum posterita-
ti paucis exponam. Clausurus ille vi-
debatur agmen vetustissimæ stirpis &

G

am-

amplissimæ TROLLIORUM profapiæ, adeò ut in illo ceu ultimo tantæ tam-
que fœcundæ arboris ramo defecissent, cum illius interitu penitus extirpatis
radicibus, si quid forte humanitus ipsi ante connubium contigisset. Erat au-
tem, quemadmodum supra ostensum, inter armorum strepitus, aliâq; discrimina
multiplicibus dubiisque novercantis fortunæ vicibus variè expositus, ut ita planè extinctum
fuiſſet priscum, illud & multis retrò seculis inclytum TROLLIORUM nomen, tot tantisque
rebus præclarè gestis in hisce Boream spectantibus Regionibus per tot secula
clarum. Sed aliter visum fuit supremo Numini, cui nempe destinatum fuerat
è declinante profapiâ stabilem ad multas generationes per Excellentissimum
hunc Virum erigere genti nostræ fami-
liam,

liam ferosque nepotes; qui in spem Patriæ resurgentes avitarum virtutum strenui imitatores condignam tantâ profapiâ operam genitali solo ac bono publico commodarent; quiq̃ue cum paternis virtutibus in patrias simul facultates & hæredia condescenderent; adeò ut ob summam quæ ab ineunte ætate ad supremum usq̃ue vitæ spiritum in illo refulsit divini Numinis venerationem completum videatur consimile promissum, quale de hæreditaria Sionis possessione dedit divinus ille Vates Psalmo 69. Semen fervorum ejus hæreditate accipiet eam, & diligentes nomen illius habitabunt in eâ. Cum semine eorum, inquit Ecclesiastes, perseverat bona hæreditas: filii eorum & nepotes eorum propter eos in æternum manent: semen eorum &

gloria non derelinquetur, sed nomen
eorum virebit in generationem & ge-
nerationem. Quô elogiô non obscure
denunciatur omnibus sincerâ pietate
colentibus Deum stabile propaginis
fulcrum, ac domus suæ stabilimentum.

Anno 1638. In honorem virtutis
annonæ Præfectus armatæ militiæ Sie-
landensis Provinciæ à Rege designatus
est; suffragantibus & electionem ejus
(ob illustre quod prioribus bellorum
motibus dederat militaris rei experi-
mentum) efflagitantibus regni Daniæ
Senatoribus. Proximô deinde annô
Roëschildensis districtus illi ultrò dela-
ta fuit præfectura, Hafniensem post-
quam septennii spatiô peregisset.

Exortô mox bellô inter CHRISTI-
ANUM QVARTUM Regem Daniæ
inçlytæ memoriæ, & CHRISTINAM
Sve-

Sveciæ Reginam, irrumpentibus inopinâtâ in regiones nostras hostilitate Svecorum copiis, Generalem illum aſonę Præfectum per omnes Regni provincias dubiis illis aſperisque temporibus Rex constituit. Inde cum conjunctis imperii sui viribus Rex hostem aggressur⁹ florẽ exercitus & robora militum in Scaniam belli sedem & seminarium tum hostilis exercitus traduxisset, ille regio ex mandato inter alios strenuos belli Duces in eâ expeditione delatum sibi ministerium operâ, consiliô, tantâque dexteritate complevit, gratam ut Regi operam præstiterit, uberrimè commilitio satisfecerit, ipsi sibi profundæ sapientiæ famam comparaverit, ipsiusque sapientissimi Regis commendationem cumulatô cum præconio comme-

ruerit. Quæ res illi etiam emolumento fuit ad illud quod mox accessit geminæ dignitatis incrementum. Quippe proximo ab expeditione Scanica annô, ex meritis ad gradum censumq; Senatorium, Regniq; Consiliarii publicam functionem sublimatus; ac ut omnibus constaret, nihil tam grande ac grave fuisse, quod ipsius virtuti & prudentiæ committi non posset, Architalassi partes explere coactus cum duplici officio gemino quoque honorum titulo Anno 1645. cohonestatus fuit.

Namque stabilem fundatamque imperii sui magnitudinem servaturus Rex optimus; simul & ut authoritatem suam Senatus obtineret curam adhibuit, ut in Consiliariis summis adsciscendis atque Magistratibus mandandis optimos

mos quosque & omni virtutum splendore fulgentissimos deligeret viros, quos morum candor, scientia, & ex multo rerum usu collecta prudentia commendabat; Aristotelis hac in parte aphorismum secutus, qui jubet Magistratus deferri viris virtute præditis, prudentibus, res quæ in eô Magistralu tractari debent callentibus, veracibus & dignis; non ex sensus ratione, sed virtutis & scientiæ gradu. lib. 7. cap. 7. & 9. rejectis indignis, quos notat Vopiscus in Aurelianum esse amicos improbos, satellites detestandos, eunuchos avarissimos, aulicos vel stultos vel detestabiles; & hisce consimiles, quos vocat Tullius Arcadica pecora Præpotentum favore ad senatoriam præstantiam sine meritô evecta.

Itaque in peramplo hocce Reipublicæ

blicæ munere constitutus nullius non optimi cordatiq̄ue Consilarii partibus ita perfunctus est, ut cunctæ simul in illo concurrerent genuinæ Viri Consilarii proprietates; quippe qui cum 22. annorum intercapedine optimis, ac per se quidem prudentissimis horum, Septentrionalium Regnorum Principibus CHRISTIANO QVARTO & FRIDERICO TERTIO in hoc gradu censuq̄ue Senatorio ab intimis fuerit consiliis, strenua ac ponderosissima quæq̄ue illorum opera exquisita sua prudentia sedulò adjuvabat; cum vix in sortem humanam, aut quemquam mortalium, adeoq̄ue nec in Principes viros tantum cadat sapientiæ donum, ut in summâ stationis suæ potestate, tantoq̄ue rerum concurrentium congestu proprio consilio cuncta
pro-

providere atque dirigere queant. Ad Dei conditionem propè accederet, qui nulli indigeret, sibi que sufficiens esset. Cæterùm in hâc terrestri plagâ, in quâ omnia coägumentantur ex actu & potentia, vel ut more Pythagorico loquar, ex pari & impari, ex dextro & sinistro, ex masculô & fœminâ, nihil potest esse ex omni parte absolutum. Verùm ut in suâ quis que Roscius, ut dicitur, arte potest esse; ita nemo omnium scientiam experiëntiam que assequi valet. Ne que ullus prudentissimorum Principum sine magnis adjutoribus tantam rei molem libravit. Salomon ipse sapientissimus cui nulla benè gerendi ars fuit ignota sine Consiliariis & Senatoribus exitiosum horrebat imperium. Taciti inter civiles gravissimi viri illud erat effatum:

H

Magni

Magni Principis labores quibus orbem terrarum capeſſit adminiculis egere. Certum ruineꝝ judicium factum eſt à Thalete, cum Græcis videret nullos adeſſe Senatores. Hoc probè intelligens Philippus Macedo ſummâ opẽ nitebatur ſapientibus viris hoſtes obſtare, quorum conſilio civitates reddebantur expugnabiles. Propterea dum Athenienſes obſideret, deſtinavit Legatos qui hæc verba proferrent: Si pacem civitatis veſtræ diligitis, decemꝝ Oratores quos elegero mihi tradite. Quibus verbis auditis famâ per totam urbem volitante Demotheſenes in medium prorumpens frequentiam populi ſic allocutus eſt. Viri Athenienſes, conferebat tempore quodam lupus cum paſtore, lupus fraudulenter agens dixit paſtori; controverſiam totam quæ

quæ est inter nos canes tui procurant; hos si mihi tradere volueris, nulla deinceps erit inter nos concertatio. Credit pastor, & datis canibus qui custodiebant oves ovile statim dissipatum est. Philippus Macedo lupo est rapax, vos omnes estis oves, nos Philosophi canes sumus, quos sibi quasi infensos postulat tribui. Quocirca Principes benevolentiam & beneficiis semper fovere solent consultissimos Viros & Consiliarios utpote regni custodes. Unde digna imperantis Majestate sententia fuit Antonini Pii; qui æquius est, ait, ut tot & tantorum amicorum consilia sequar, quam ut tot & tanti me unum. Summè certè Majestatis est, summæq; Principis prudentiæ pars prudentiæ non fidere propriæ; Aliunde enim sibi præsidia quæ-

rit prudentia vera, & prudentissimorum clarissimorumque virorum prudentiam suam facit. Ulpianus Jureconsultus prætorio præfectus sub Alexandro Mammæo, omniumque consiliorum ejus particeps, suâ prudentiâ Principem, atque adeò totum direxit imperium. Propterea quærenti Constantino Magno quò pacto hic Alexander & adolescens & Syrus in talem evasisset Principem, cum Tiberii, Caligulæ, Neronis, Domitiani, Commodi, Juliani ante illum Principes Romani sanguinis imperatorum nomen dignitatemque turpiter foedassent? Responsum fuit id potissimum moribus ac probitati acceptum esse ferendum illorum, quos ille Princeps in consilio haberet Ulpiani, Julii, Pauli, Pomponii, Fabii, Sabini: Viri enim hi fuerunt

runt præstantissimi; ut habet C. Rutilius in vita Ulpiani: Sapiunt itaque Reges sapientum commercio.

Verùm si ulli Principum nostræ memorię talem contigit habere virum, certè hac in parte de Illustrissimo hoc Viro gloriari poterunt nostri Principes tantò Consiliario præditi, qui in Regum suorum ac Reipublicę commodum studia sua totò animò intendens sana semper validisque subnixæ rationibus Regi pariter & salutis publicæ profutura consilia suggesit: animũ longè diversum præferens ab ingeniis moribusque illorum, qui inter alia vitia, suæ potissimum utilitati inservientes maximò interdum Principum ac Reipublicę discrimine cum fortunâ magis Principum, quàm cum Principe loquuntur, aurâ dum favet usuri. Quo-

rum prava consilia pravum plerumq̄;
fortiuntur eventum, quamvis ad tem-
pus aliquâ felicitatis usurâ frui videan-
tur. Ita enim in hanc sententiam Sal-
lustius ad Cæsarem Orat. 2. Ego ita
comperi, omnia regna, civitates, nati-
ones eò usque prosperum habuisse im-
perium, dum apud eos vera consilia,
valuerunt. Ubicunq̄e gratia, livor,
timor, voluptas ea corrupère, post
paulò imminutæ opes; deinde adem-
ptum imperium, postremò servitus
regnis imposita.

Et reverà quantum mihi per al-
tum vitæ meę, quàm procul à publicis
negotiis transegi, otium atque silenti-
um datum fuit variarum gentium,
monumenta inquirere, ubique verum
esse comperi (quod sapientissimè scri-
ptum reliquit Aristoteles, & ex Ari-
stote-

stotele Diodorus Siculus, tum & piis-
simus omnium, quos ego quidem e-
volvi profanæ historiæ Scriptorum
Philip. Com. de Medicæa familia) eo-
rum omnium qui sævis immoderatis-
ve in gubernanda hominum societate
consiliis utuntur, familiam aut vix,
aut nunquam ad annos usque centum
viginti in eô imperio permanere. Con-
stans certe opinio, & omnium rectè
sentientium firmata consensu. Interim
tamen boni Principes voto expetendi
sunt, sed qualescunq̄ue tolerandi.
Quin etiam, quod consultissimi Con-
siliarii officium est, TROLLIUS no-
ster de re agenda maturè constituere,
& quæ Reipublicæ mala oritura, qui-
busq̄ue modis præcaveri possent, pro
eâ, quâ pollebat, magnâ animi sagaci-
tate pronunciare noverat. Alioquin
qui-

quilibet esse potest post facta Prometheus. Ille verò quanquam in Senatu omnia maturè prævidebat, nihil tamen absque consultâ & justâ cunctatione deliberabat. Consilium enim capere in arena & ex tempore potius gladiatoris est quàm Senatoris: & perquam rarò celeres foelices nisi forsan in scelere. Omnis sanè res properando parit errores, omniaque sana atque matura consilia ipsaque rerum agendarum tempora ac negotia si non moram & cunctationem, prudentiam tamen postulant celeritati sociatam: equi robur cervi celeritati jungendum est. Itaque celeritatem tantùm præcipitibus rebus, cunctationem immaturis, dubiis fortem animum semper adhibuit: ut celeritatem mora, & hæc illam vicissim temperaret,

Porro

Porro inconcussum semper penes illum stabat secretorum silentium & Taciturnitas, optimum atque tutissimum Reipublicæ administrandæ vinculum; Tempestivum autem silentium res sapientissima est in Senatore. Qui igitur pro temporis, rerum & locorum opportunitatibus filere nescit, malè supremis adscribitur consiliis. Neque in consiliis quicquam tenebat commune cum Laconicis istis, quos procul à curiâ removendos monet Tacitus; Qui consilii quantumvis egregii, quod non ipsi attulêre sunt inimici, & adversus peritos pervicaces. Nam Principis & Reipublicæ saluti potius quàm existimationi propriæ consulendum.

Præterea in consultationibus potentiores animi affectus Avaritiam, Fa-

vorem, Odium atque Invidiam mature posuit, privata odia publicis utilitatibus remittendo. Quod quidem grande est Senatorii ordinis Viri ornamentum, quandoquidem animi motus in consiliis continere aut excelsi est opus ingenii aut perfecta sapientia: ubi autem est fervida vindicta nullum habet locum temperata justitia. Ab omni lucro inhonesto & acceptatione munerum ceu prævaricatione veritatis incontaminatam fovebat conscientiam; erecto & excelso adversus injustas divitias animo. Unde & familiaris illi stabat sententia, fraudulenter quæsitæ opes eadem sorte diffluere quâ petuntur; nullumque diuturnum esse fructum ejus quod inique paratur.

Sed neque Invidiæ malo, quo aliorum incrementis aliis obsistere livor im-

imperat unquam addictus fuit. Est autem Invidia malum ingens, & quod mireris, propriis interdum commodis potentius.

Postremùm in consiliis non suum magis, quàm Regis ac Reipublicæ commodum intendebat. Quæ rara quidem in humano genere est virtus, cum quisque facilè sequatur quæ trahit utilitas, ut cedat quandoque etiam generosus spiritus utilitati, & concupiscentiæ fortunæque viribus succumbat. Ille verò non occiduum in hæc privatæ utilitatis crimina, sed erectum in omnem virtutis gloriam & honestatem animum præferebat; summè semper exosus clandestina, perfida, & plena versuti & subdoli animi consilia, quorundam apud externos militaris ordinis virorum, in iis præsertim regi-

onibus, in quibus nec feri nec meti sibi credunt militiæ Præfecti, & improbi Magistri, qui fumos circum palatia, vendentes suis sinistris extimulati affectibus, ac privato insuper commodo inservientes Summorum Principum imperium non suorum inquilinorum benevolentia, sed vi & armis corroborandum muniendumque esse contendunt; id æquius quod validius est phaleratis verbis referendo; ut in numerosis sustentandis adventitiorum hominum copiis provincias exhauriant, adeoque propriæ tantum utilitati intenti, ac Reipublicæ dispendio inhiantes ipsi in re bene lautâ & auctâ florent, aliorumque detrimento dignitatis sibi & opum incrementa quærant, veteratoriâ calliditate regionibus exitium, indigentiam Principi, genti pauper-

pertatem & panis inopiam, ipsis sibi omnium opes atque fortunas cum duratura auctoritate accelerantes; præsertim si periniquis suis consiliis faciles inveniant aures Potentiorum; immemores quod panis indigentium sit vita paperum, quô qui defraudat eos homo sanguinarius est, ut loquitur Ecclesiast. cap. 34. Sed an ejusmodi artibus accumulatæ opes ad tertiam quoque descendant generationem, vel me filente facilè per se intelligunt, qui memoriam temporum revolventes, in sacris non minus quàm profanis monumentis pervolutandis occupati, suũ rebus pretiũ statuere didicerunt. Flagitiũ certè quod astu celatur ætas indicat; & — — cunctis stat terminus ævi.

Anno 1646. postquam interventu Christianissimi Regis Gallix ac confœderata

deratorum Belgicæ ordinum bellum, pace terminassent Principes; ille etiam regiô ex præscriptô ad conterminos Daniæ Svecicos limites pro commutandis Orebroënsis transactionis exscriptis ablegatus fuit; sistente se ibidem cum pari à parte Svecorum officio Illustrissimo ac Nobilissimo quodam Svecicæ gentis Consiliariô, qui & idem postmodum ad solennem Serenissimi Regis nostri inaugurationem è Sveciâ in Daniam amandatus Legati vicem implevit.

Anno deinde 1648. Regem nostrum Serenissimum Norvegiæ Regno tunc temporis inaugurandum cum instructâ classe, cujus ipse præfecturam cum imperiô gerebat, ad Norvegos conduxit; atque peractâ inaugurationis festivitate in Daniam auguratò reduxit.

duxit. Itaque ut antea in eligendo, adque sceptrum Daniæ evehendo Regi sua vota suamque industriam operosè comòdârat; ita in hoc quoq; itinere promovendę illius per Norvegiam inaugurationi ductor classis & capitis Regii strenuus custos extitit; ac per reliqum deinde vitæ suæ tempus ad consilium ejus & contubernium admissus incorruptam ubique Regiæ Majestati fidem & obsequium ad ultimum usque vitæ terminum probavit.

In exitu Anni 1648. Rex noster clementissimus inter alia propensæ in Illustrissimum hunc Virum voluntatis suæ testimonia, cunctis ut palam fieret quanta gratia atque clementia recognosceret præclara illius merita in togâ & sagô, terrâ marique pari semper fide & obsequio comprobata, condigno

gno illum virtutis præmio, gloriaq;
& honestamento condecoraturus, in
honorem virtutum appenso ad pectus
ejus Elephantis simulacro, quod apud
nostros Ordinis Aurati signum seu tes-
sera est, illum juxta cum aliis regni
Magnatibus primariæ Nobilitatis Vi-
ris Equitem Auratum renunciavit.
Quod quidem Ordinis gestamen eâ
quâ par erat animi præstantiâ, instar
Equitis re ac nomine strenui, perenni
postmodum vitæ suæ decursu cum di-
gnitate præferebat; cum hoc ipso au-
rati ordinis gestamine cumulatissimè
simul instructus omnibus illis virtu-
tum ornamentis, quæ Equitem Aura-
tum ex institutô Veterum Francorum
Ordinis conditorum cohonestarent.
Virtutes autem illas, ut Gallici memo-
rant Scriptores, comprehendi vole-
bant

bant in iis, quæ sub hac verborum formula pro creatione Equitis candidati proferebant; ut nimirum esset MILES

M agnanimus in adversitate.

I ngenuus in consanguinitate.

L argifluus in honestate.

E gregius in curialitate, &

S trenuus in virili probitate.

Hæc ipsissima ceu tessaræ loco verba GUILHELMO Hollandiæ Comiti cum in Imperatorem Roman. electus Equestri auctoramentô decorandus atque imperii Miles consecrandus esset, prælecta fuisse tradit illorum temporum vicinus Scriptor Becanus. Cùm enim Ordinem Auratum in maximâ haberent prisca secula veneratione, ac proinde instruendis Equitibus qui Militaria sive Virilia, ut loquebantur, arma acciperent, multas adhiberent cere-

K

mo-

monias, inter varia quæ illis imposuere militaris regulæ juga hoc præsertim injungebant Ordinum Candidatis, ut prius vigilarent, balneisque & aliis rebus uterentur (unde & apud Anglos balneorum Equitum nomen) quibus docebant, eos qui hæc arma militaria fusciperent, corde animoque mundos & honestos se præbere oportere; virtutis causâ omnes labores perferre; prudentiam in sermone & operibus ostendere. Præ omnibus verò incorruptam ubique veritatem proferendo integritatem fidei demonstrare. Quæ cunctæ Aurati Equitis proprietates, si in ullô aliô, in hoc certè Illustrissimo patriæ nostræ Viro clarissimè eminerunt.

Agebatur jam Annus 1656, cum paulò ante è vitâ excessisset piæ atque præ-

præclaræ summas ob virtutes memo-
riæ Illustrissimus & Nobilissimus GRE-
GORIUS **Krabbe** de **Torstelund** Eques
Auratus, ac Regni Daniæ Consiliarius,
Norvegiæ Prorex, arcisque Aggershu-
sianæ Præfectus regius, de cuius virtu-
tibus nihil tam magnificè dici potest
quod ad meritorum sublimitatem as-
surgat; qui Vir erat antiquissimi mo-
ris, semper priscam gravitatem tempe-
rans humanitate, pius, verax, & ab
omni avaritia planè alienus. Sacra igitur
Regia Majestas memor consilii Je-
thro, quod circa electionem Magistra-
tus Mosis suggessit, omnem intendit cu-
ram, ut consimilem virtutibus tam
egregio viro successorem daret, sincere
divini nominis cultorem, verita-
tis amantem, & qui avaritiam detesta-
retur. Ex ordine autem Senatorio

Excellentissimum hunc elegit Virum,
cui dicti clavum imperii committeret
sub titulo Vicarii Regii gubernandum.
Ille verò sagaci imminentium bello-
rum formidine revolvebat, quanta ser-
vitus sit magna fortuna, quàm frequen-
tissimum initium sequitur infelicitatis
sit immensæ dignitatis incremen-
tum, quamque arduum sit atque per-
plexi moliminis dubiis turbidisque
temporibus procul à conspectu Princi-
pis Rempublicam capeffendi & cuncta
regendi onus, ubi maximè omnem in
disponendis administrandisque rebus
imperantium prudentiam, omneque
superat fortuna consilium: quàm mu-
tabiles undique rerum vices; & quem-
admodum urbium imperiorumque,
ita publicam gentium nunc florere,
nunc confenescere & interire fortu-
nam;

nam; neque post homines natos quentquam unquam in excelfo gradu fuisse constitutum, cui omnia cessissent prosperè, nusquam adverlante fortunâ; quippe quæ inter ardua bella eò asperiorem reddit imperantium conditionem, quod nihil ex consilio, sed ex eventu omnia ponderare soleat imperitum vulgus; adeò ut haud unquam tam rectè & dextrè res moderetur Magistratus, quin si quando sinister aliquis fortunæ casus Rempublicam vulneret omnem in Imperantes rejiciat culpam. Nec ignoravit Vir sapientissimus haud rarò inveniri in aulis Principum Sycophantas, qui dum æqualem faciunt veritatis & mendacii dignitatem solò usu & tempore definiendam quamvis viam pergrassandi ad opes atque dignitatem ingredienti, ut Principum aures

demulceant, & gratiam eblandiantur, subortâ tempestate omnem levi successus eventum Magistratui attribuere consueverunt. Cumque non semper apud optimos etiam Principes desit mendacio fides, ubi scurris interdum gratia redditur, obtrectatoribusque honos, ab omni tempore experientiâ compertum est optimos ac fidelissimos quandoque optimorum Principum Ministros, postquam præclaram Reipublicæ operam navarunt, statione publicâ motos dedecus & indignationem pro gratiâ & benemeritis reportasse.

Proinde rebus adhuc integris & tranquillis de tempestate sibi cogitandum putavit, ne si bella ingruerent, dum rerum ille gubernacula teneret, altâque etiamnum pace florens Norvegiæ

giæ Regnum sua quandoque sentiret incommoda; id quod adversis tum fortunæ casibus rectius adscribendum esset, sibi suoque errori vel imprudentiæ imputaretur. Quæ cuncta simul & alternantis fortunæ conditionem, cum pro acutâ ingenii sui perspicacitate revolveret, ac declinandi officii opportunum circumspiceret effugium, infirmitatem valetudinis causatus apud Regiam Majestatem ejusdem regii Vicarii munus simul & onus deprecabatur; Exhaustos labores sibi meritò promeruisse munerum vacationem; Per exactam ætatem & quæ ceu individui comites ei plerumque adherent morborum incommoda, tanto se oneri sustinendo imparem referens; ac in effœta jam senectâ oppressum multiplicibus mundi ærumnis animum, fractaque

que & langvescentia insuper laboribus membra in declivi adeò ætate constituta gratam potius exigere à curis seculi respirationem, quàm ponderosis ac duraturis ulterius rerum molestiis pergravari; inter illa præsertim exulcerata Reipublicæ tempora, quæ proximè instare per hostilem Svecorum in illas terras irruptionem non inani præfagio nunciabat.

Verùm cum injunctam hanc sibi provinciam à se amoliri nequicquam tentasset, Rege in proposito persistente; ad destinatam sibi amplissimæ dignitatis functionem suscipiendam ægrè tandem & invitus sese composuit, raro equidem moderationis & continentiæ exemplô. Exiguus enim est numerus illorum, qui dignitates atq; eminentissima quæque officia quavis ratio-

ratione sibi oblata recusanda esse ducunt; quamvis experimento comper- tum sit plurimos illorum qui supre- mum honoris apicem affectantes per- veniunt ad culmen in fastigio & culmi- nis lubrico non diu consistere; Verùm consimiles sunt prærupta petenti, cujus est semper metuere, sæpe titubare, sæ- pissimè corruere. Nempe in ruinam, vertitur nimia celsitudo. Unde & complures qui digniora affectant in Republica subsellia; qui de primis ca- pessendis honoribus nimium solliciti anxie laborant ut immoderatæ ambi- tionis metam quavis viâ assequantur, meritò comparantur cum Ixionibus, qui cum nebulâ pro Junone concum- bunt, atque ita Centauros procreant: dum enim primas venantur in Repu- blica sedes facinora sæpe emittunt adul-
L
teri-

terina, quibus Reipublicæ facilè paratur excidium. Adagium est omni posteritati à veteribus commendatum; publico laborantem fumo solitum esse in alios expuere miseras. Proinde sicut parva moles, sarcina exigua tutior est magnâ & tumente, ita modicis rebus modicisque honoribus & dignitatibus tutius est ævum & longius; ac semper sunt formidanda sublimia.

Itaque prius ex more, fidei & obsequii in Regem Sacramento in arce Hafniensi ad diem primum mensis Martii Anno 1656. dato, in Norvegiam prosperò itinere pervenit summo popularium applausu, qui subortam ex amisso nuper desideratissimo sibi Prorege ægritudinem hujus tanti tamque præclaræ existimationis Viri successione extenuarunt, Neque verò conceptam
de

de illo modestè ac moderatè gerendi imperii spem destituit eventus. Quippe cum esset conspicuis ac prænitentibus Antecessoris sui virtutibus simillimus; ac pietate, justitiâ, prudentiâ, fortitudine, constantiâ & moderatone animi, aliisque virtutum partibus ac numeris abundè instructus, eâque ratione cum optimis quibusque nostrâ Patrumque memoriâ conferendus, in hoc quàm maximè incubuit, suæ ut vitæ exemplô harum quoque virtutum omnium commisso sibi populo facem accenderet; sedulò attendens in summo Magistratu longum esse per verba iter, breve & efficax per exempla. Superiorum autem Magistratum probatos mores facilè inferiorum & populi animos allicere ad imitationem. Econtra verò inficere omnes malè affectum

Magistratum , teste Xenophonte,
Transeunt enim subito ad cætera mem-
bra capitis deliria. Et quod quos ad
augustum imperandi munus divina e-
vexit providentia, ut in excelso Magi-
stratus gradu ætatem agant, eorum fa-
cta cunctorum mortalium oculis sint
exposita, quæ non rarò sibi imitanda
proponunt inferiores. Adeò ut non
tam imperio nobis opus sit quàm
exemplò Potentum, quorum facta ceu
blandissimum jubendi genus cenletur.

Quocirca facilè intelligens sapien-
tissimus Prorex Regiminum omnium
fundamenta ac firmamenta existere
pietatem, quâ haud dubiè basi sublatâ,
facilè amplitudinem dignitatemque
eodem modò labefactatam corruere; ac
civilia negotia quibus exercentur sum-
mi Magistratus jactationes esse & flu-
ctus,

ctus, quæ Reipublicæ naufragium inducunt, nî procellas fuget pietatis & religionis aura; quippe quæ bipartita est nutantis anchora Reipublicæ. Religio enim prolapsa Rempublicam etiam trahit, & colentibus Deos [ea T. Livii prudens censura est] prospera eveniunt. At semper placuisse supremo Numini pietatem, imperii amplitudine & largô opum accessu munerari, neglectæ verò & contemptæ varias irrogari pœnas. Ideoq̃ue à cultu divino ceu veræ & non umbratilis sapientiæ individuo comite cuncta sua negotia exorsurus Illustrissimus Prorex, diem ab ardenti semper oratione auspicabatur, & quotidiana sacra quæ in arce Aggershusianâ matutinô tempore peraguntur devotâ pietate frequentabat; ut nuncuparet Deo vota pro

publicâ salute; & ut in delegato sibi tam ardui ac perplexi regiminis ministeriô rectè perfungendô sapientiâ & consiliô se augetet; utquæ excitaret suô exemplô ad pietatem ac numinis divini cultum popularium ingenia, quæ vitiô senescentis seculi, in quod execranda omnia confluxêre, nimis remissè & perfunctoriè circa divina versantur. Itaque Illustrissimo huic Viro longè diversa fuit opinio à quibusdam depravati nostri seculi hominibus, qui si quid pietati aut religioni tribuendum, id agendum duntaxat arbitrantur ad plebem aut dementandam, aut metu coërcendam, ut populorum ruditati illudatur: nihil generosum, nihil altum concipere magni viri mentem timore Dei devinctam contententes.

Ad

Ad hoc ipsum Christianæ pietatis officium accesit liberalis dextra, & luculenta, quam egenis subinde pauperibus exhibuit eleemosyna, qua pro sublevanda inopia hominibus egenis, molesta & fallaci mendicitate sublata, alimenta procurabat. Et ut alios ad consimile munificentiae genus in afflictam paupertatem extimularet, varia per diversa tempora Nosocomia, Xenodochia, Scholas luculentis suis adauxit donis. Ac primò quidem pro sublevandis Xenodochii Hafniensis pauperibus centum thaleros imperiales: Scholæ Faroensi quinquaginta: Inde Xenodochio Christianiæ principis urbis Norvegiæ quingentos thaleros: Alumnis Scholæ Roëschildensis aliisque ejusdem loci pauperibus duo millia thalorum dono dedit, Primarii verò
Roëschil-

Roëschildensis templi ædituo qvinqv-
ginta thaleros impertiit; præviâ condi-
tione, ut sepulchrum quod sibi ibi-
dem ante obitum paraverat à spurci-
tie & fœditate immune servaret. Quæ
argenti summæ in fœnore occupatæ,
seu fœneratum beneficium egestati
pauperum inservirent. Taceo quoti-
diana illa, quæ piè ac liberaliter in pau-
peres afflictos disperfit munera, multò
uberiora quàm ut huic calculo aut
computationi subjici queant.

Inter hæc privatæ & munificæ pie-
tatis officia publicam tum etiam in-
tendit curam, ne Xenodochia, Noso-
comia, aut Scholæ suis uspiam rediti-
bus fraudarentur, ex officio summum
illorum patrocinium suscipiendo,
adeoq̄ue panem esurientibus, tunicam
nudis, patrem pupillis, portum tem-
pesta-

pestate exilii jactatis per omnem vitam sese præbuit. Cujus piæ in pauperes munificentia & curæ extremo volventium seculorum die in resurrectione justorum indubitata apud cœlites mercedem reportabit.

Justitiam & æquitatem quæ Republicæ vincula sunt, sine quibus nihil sunt regna nisi magna latrocinia, ex æquo omnibus ita administravit, ut conscientia sua semper constaret integritas. Neque enim pauperis afflictâ conditione, neque ditioris supinâ opulentiâ, nec accusatoris potentiâ, aut nexu sanguinis, nec ullius familiaritate in judiciô movebatur. Nihil unquam favori, nihil gratiæ dabat, nihil in penetralibus ejus venale, nihil ambitioni pervium; Nec majorem unquam potentiæ & dignitatis quàm æ-

M

qui-

quitatis rationem habebat; Verùm se suaque omnia intrà commissi sibi populi commoda dimensus est. Præscriptæ civibus legi ipse omnium maximè obtemperavit, moribus planè dissimilis illis Magistratibus, qui in excelso dignitatis gradu constituti licentiam suam potentiæ amplitudine metiuntur; & dum solutos se legibus humanis arbitrantur, libidinem habent pro legibus, clausum in pectore ferentes explodendum illud & detestandum, Imperatoris cujusdam effatum dicentis: tunc mihi arma ferenti pergis citare leges? Pythagorici illius prorsus obliti; stateram ne transilias. Unde Plato lib. 9. de legibus; paratum, inquit, exitium illi civitati video, in quâ non lex Magistratibus, sed legi Magistratus præsumunt; salutem verò illi ubi

ubi lex Magistratibus dominatur. Et ut erat ipse justus & æquus observantissimus; ita oppositum illis vitium adeò detestatus est, ut iniquò semper animo ferret, si quando veritati fucum, æquitati insidias, legibus fraudem, innocentiam laqueum fieri tendique animadverteret. Nullò unquam tempore aut forte à justitiæ orbitâ excutiebatur; neque impetu præcipitis judicii prolabebatur; verùm de dubiis suspensam tenens sententiam rem ante accuratè cognoverat, quàm ad æquitatis lancem ponderabat. Inter severitatem atque mansuetudinem ceu mediam ingressus viam ita rigori clementiam temperamento quodam adhibito sociabat, ut nec poenitentiam repelleret, nec impunitatem daret excessui Summi nostri Justitiæ Præsidis FRIDERICI

M 2

RICI

RICI TERTII nusquam non laudandam justitiam simul cum ipsa, quam representabat, persona secutus. Rex enim noster clementiæ & justitiæ ac virtutum omnium promus condus, quòd ex sensu Salom. Proverb. 16. Justitia confirmari solem, gentesque elevari; atque ex Platone nihil statuat melius esse Justitiâ, quæ principatum inter virtutes tenet, ceu primum earum ornamentum, vel hoc solò nomine numerari meretur inter optimos, quos prisca viderunt secula Imperatores, Trajanum, Antoninum Pium, Septimum Severum, Alexandrumque Mammæum, quos à laudatâ illâ & benè moratâ Roman. Republica maximis præconiis, magnoque statuarum numero decoratos fuisse ex Historiarum incorruptis monumentis accepimus.

Sed

Sed & in infinitum certè præferendus est illi, quem recentior adhuc ætas præ omnibus à Justitiâ commendat **FRI-
DERICO TERTIO** Roman. Imperii Moderatori, quem non minus ipso nomine, quam regiâ virtute refert Serenissimus Rex noster **FRIDERICUS TERTIUS**. Ille enim Imperator inter alia præclara Justitiæ documenta, cum **LAODISLAUM** puerum Hungariæ & Bohemiæ Regem suô in palatio educandum foveret, ac svaderent nonnulli, quibus utile honestô potentius erat, ut unius corpusculi casu sine invidiâ atqve infamiâ duo potentissima regna sibi adjungeret; animo verè magnô ostendens pluris esse sibi justitiam quàm regnorum congeriem; salutari monitione scelerata consilia repressit: Quid ergo, inquiens, divi-

tem potius, quàm justum Regem vultis? quô eos responsô perculit, cùm viderent eodem illum in ipsos jure usurum, quod ii in alienum dictitassent; adeò ut magno illis ferè stetisset infandum consilium. Sancta equidem est laudabilisque Justitia, sub quâ & per quam securitas regnat, pax triumphat, dignitas floret, & fructum affert in patientia: quæque Reges regnô facit majores. Nullibi autem magis flaccescunt ditiones & imperia, quàm ubi jus & æquum in gerendis rebus conculcatur. Pereant status, evertantur regna necesse est ubi deficit tutelare Numen intaminata Justitia.

Quin & cumulatissimæ Illustrissimi hujus Viri sapientiæ, sumę animi fortitudinis & constantiæ inter clarissimorum illius operū officia, quibus profundam sibi

sibi virtutum illarum famam circumdedit, expressa vestigia & publica extant argumenta, tot tantaque terrâ marique gesta Reipublicæ munera, ad quæ Illustrissimum Rroregem non nisi spectata viri sapientia provehebat, eâ quidem dexteritate transacta, ut dum ab uno ad alterum ampliori semper honoris gradu ascenderet, proximum quodque officium sequentis esset illius gloriæ & dignitatis instrumentum simul & incrementum.

Tum & dexterrima illius administratio clarissimè emicuit, cum inter cruenta atque furialia arma, quibus ultimis bellorū incendiis acerrimè flagravit Norvegię regnū, & circumsonantibus undique periculis omnia essent præcipitia in Republica, inque re trepidâ ac confusâ magnaque consternatione versarentur
inco-

incolarum animi fatalem fere genitilis soli periodum præ oculis spectantium: cum neque è socio Daniæ regno (quippe quod inter illa tum etiam armis virisque incitatissima tempora fuô quoque cum fatô luçtabatur) quicquam opis & præsidii sperari posset, ille labantem & suæ tum proximam ruinæ Rempublicam non tantum integrum restauravit, verùm etiam totas provincias, & latè patentia terrarum spatia non ita pridem aut bellô nobis extorta, aut pacificâ transactione avulsa regno restituit: populôque inter arma hostilia gravissimô servitutis jugô oppressô pristinum libertatis usum recuperavit. Quæ cuncta sagaci Illustrissimi hujus Viri consilio, fortitudini animi, atque infractæ illius constantiæ, quibus rerum habenas modera-

derabatur, non immeritò accepta ferebant incolæ; qui propterea laudes & præconia illius æternæ consecrarunt memoriæ, unô ore animoque consentientes de tanti Proregis virtutibus nihil tam magnificè dici posse, quod ad meritorum sublimitatem assurgat, ut admiranda ejus inter aspera tempora prudentia illustriaque facta, atque invicta supra omnes adversitates mens, intemeratusque in populum amor, & singularis moderatio nullo unquam tempore intermoritura, universæ illius gentis lingvis extollatur & celebretur. Quâ in parte Serenissimi Regis nostri FRIDERICI TERTII invictam fortitudinem & gloriosam constantiam, quâ iisdem exulceratis temporibus inclinatum ac prope jacentem Rempublicam ad pristinam brevi erexit

N

xit

xit fortunam , validi strenuique instar Proregis ita sectatus est , ut tantô Rege dignissimus Prorex jure meritoque haberetur.

Neque etiam cum res & locus exigat, suô fraudandus est encomiô ille, cujus singulari operâ Illustrissimus Prorex in hoc bello usus est, Vir præter generis antiquam nobilitatem, usu rerum & consulta prudentia, rei que militaris experientia clarus, Illustrissimus & Nobilissimus **GEORGIUS Bieleke** de **Høfvidsholm** Consiliarius Regius, Locum-tenens Generalis, Assesor in Collegio Militari, & districtus Calundanensis Præfectus Regius; qui circa hæc tempora nostræ apud Norvagos Præfectus militiæ constitutus, & Locum-tenentis Generalis, ut vulgò loquuntur, officio cohonestatus non
exi-

exiguam victi sæpius & contusi hostis gloriam reportavit, cum exultatione nominis sui seram ad posteritatem duraturâ. Cujus strenuam Viri operam ulterius non attingo, moderationem, simul ac mores seculi secutus, qui viventis cujusvis virtutes non nisi post obitum prolixè extendunt.

Præter hæc tantæ Pietatis, Justitiæ, Prudentiæ & Fortitudinis specimina, præclara in illo refulsit modestiæ virtus tantò impensius deprædicanda, quantò difficilius est in alto positum, alta non sapere. Superiorum certè superbiam etiam ipsâ crudelitate magis fastidierunt prisca secula, test. Flor. lib. 1. cap. 7. maximum equidem ubi in summa potestate deprehenditur vitium, dum cuncta mortalium incerta;

quantoque plus adepti sunt, tantò

magis in lubrico se esse non attendunt, Tac. lib. 1. Nec minus homines se esse, quàm hominibus præesse perpendunt. Reverà omnes si ad primam originem revocentur à Deo sunt. Unde Plato ait, nullum Regem non à servis esse oriundum, nullum servum non ex Regibus: omnia ista longa miscet varietas; attestante hoc ipsum sapientissimò omnium, quos unquam Gallia habuit, Regum LUDOVICO UNDECIMO; cujus proinde extat decantatissimum omnibus gentibus effatum: Dedecus & detrimentum sunt comites & veluti pedisequæ superbiæ. Cominæ. lib. 2. At in inferiori Magistratu multò magis abominandum est vitium, cum plerumq; transversos primum egisse superbiam, moxque in calum dedisse omnium temporum

rum monumenta testentur. Nam
— — frangit Deus omne superbū,
Magnā cadunt, inflata crepant, tume-
facta premuntur.

Neque etiam cohærent publicum bo-
num & privatus animi tumor in admi-
nistrandâ Republicâ. Plura tentat ela-
ta mens, & magn⁹ ille Contemptor A-
nimus quæ casum minantur. Reipu-
blicæ basis, quæ senatorio opere con-
struitur tutior est in imô collocata,
quàm ad fastigia tectorū evecta. Super-
bos Senatores tria necessariò, inquit
Val. Max. sequuntur mala; error in con-
siliis, infœlicitas in eventibus, superio-
rum vindicta in criminibus. Neque
enim ignarus erat moderatissimi animi
Prorex, nihil lethalius Reipublicæ con-
tingere posse regentium superbiâ atque
animi elatione. Nihil enim tam san-

ctum, quod non contemnat, nihil tam
justum, quod non violet tumida mens
inflata regimine. Superbus Guberna-
tor, inquit Plato, primùm à Deo de-
feritur, desertus omnia interturbat,
nec multò post pœnas solvens super-
biæ sibi & Reipublicæ perniciem accer-
sit. Itaque modestiam & cum humi-
libus familiaritatem ceu radicem & al-
tricem veræ humanitatis sibi rectè vin-
dicavit Illustrissimus Prorex: imò pru-
denti moderatione, verâ religione,
consultâ innocentia, innoxia liberta-
te, summâ castitate & singulari mode-
stia Magistratum gerebat; nullum ut ab
eò prætermissum fuerit officium pru-
dentis, diligentisque & moderati im-
perii. Modestiam autem cum digni-
tate, comitatem cum gravitate gere-
bat, adeò ut nihil modestiæ severitas,
nihil

nihil sinceritati gravitas, nihil maximæ illius authoritati comis humanitas detraheret; facilis enim ad ipsum cuius queribundo patuit accessus: auditos autem solatii plenos dimisit, tristis ut à voce ejus nemo discederet; quod ceu summum Imperatoriæ virtutis argumentum proponit Svetonius. Sed omnibus in respondendo benevolus, in officiorum pollicitatione gravis, iisque denegandis minimè superciliosus, in reprehendendo neutiquam injurius, asper aut ferox. Potentiâ suâ in tantô fastigiô collocatus nunquam ad impotentiam usus est, sed memor quòd optimi ac moderatissimi Regis FRIDERICI TERTII, in quo clementissimi Imperatoris expressum exemplum & intuemur & suspicimus, vicem sustineret ac personam

nam representaret, ejusdem laudes placabilitate atque modestiâ in parte sibi commissa sedulò sectatus est. In secundis nunquam confidens, in adversis nunquam deficiens, invictô supra utramque fortunam animô alternas esse rerum vices prudenter intellexit. Neque verò in summa potestatis suæ amplitudine, quâ Proregio officio fungebatur, & nomine tenus Principem referebat, abripiébatur licentiæ ventis: haud nescius imperatoriam fœlicitatem in eo consistere, quod facere possint quantum velint; magnitudinem verò, velle quantum conveniens sit.

Constantiâ tantâ vigebat, ut animum in potestate habens, sibi quam semel legem dixerat, ubique servaret, non altitudine dignitatis elatus, non casu

casu depressus; sed quasi cum virtute
sponsione factâ, nunquam à rectâ rati-
one deflecteret, omnes turbulentas,
concitatas & iniquas animi permoti-
ones ratione supprimendo.

Conscientiam & famam admini-
stratori Reipublicæ res maximè neces-
sarias præ oculis semper habuit; haud
nescius quod decor Magistratus sit fi-
ducia fidelis conscientiæ, & decor
summus splendor bonæ opinionis. Bo-
na conscientia & fama, inquit Tullius,
Respublicæ stant & solidantur, unaque
nutante nutat imperium. Tiberius ipse
ad Senatum Rom. per Tacitum docu-
menta transmittit, tueri Conscientiam
& Famam, quibus velut adminiculis
Deorum ope fines non agnoscit impe-
rium. Demetrium Phalereum cujus
prudentissimis gestis ab Atheniensibus

○

tre-

trecentæ erectæ sunt statux hæc duo
lumina perillustrem fecere

— — — Fax mentis honestæ

Gloria — — — — —

Per tot tantasque virtutes cœlo
conterminas, quibus ceu solido fun-
damento innixa stabant cuncta illius
proposita; perque honoratissima quæ-
que Reipublicæ munera viam tandem
ad eminentissimum illud fastigium,
atque sublimem Proregii officii, Sena-
toriamque regni peramplam dignita-
tem emensus est. In quô quidem mu-
neris dignitatisque fastigio ita suas
semper actiones attemperavit; ita san-
ctè legum robori imperioque fasces
submit, ut subditis non vulgari ad be-
nè modesteque vivendum præbitô
exemplô & incitamentô, nullis non
optimi ac moderatissimi Proregis par-
tibus

tibus perfunderetur; quippe qui à primò statim initiò ad ultimam usque gesti regiminis metam post Dei timorem, neque prius neque antiquius quicquam habuit, quàm ut Regi suo subditorum obsequium, & ultroneum amorem; populo gratiam regiam & clementiam; Reipublicæ incrementum, & prosperitatem; ipsi sibi sempiternam æqvissimi Magistratus existimationem compararet. Econtra verò, ut omnibus modis caveret & averteret ea, quæ in subditis & commisso sibi populo odium suæ excitarent administrationis; rectè perpendens, imperio, imperantibus, ac Rebuspublicis rem maximè exitiosam esse subditorum odium, quod ex oneribus vectis, vel malè imperantium gestis excitatur in regimen. Unde & sapientissimi Proregis

animo semper inhererant verba Plinii ad Trajanum: Multorum odiis nullas opes, nullas vires, nullum consilium, posse resistere; nullamque imperii vim tantam esse, quæ premente subditorum odiô ac metu possit esse diuturna. Unum autem esse inexpugnabile Reipublicæ munimentum subditorum amorem, ac frustra sese Reipublicæ Gubernatores terrore succingere, nisi charitate sepiantur. Odio enim irritantur odia, & pessimus est custos diuturnitatis metus. Quocirca firma illi hæc stabant edicta Isocratis ad Nicoclem, Regem: nimirum tutissimam Reipublicæ custodiam non turribus, propugnaculis; mœnibus, satellitibus aut armis contineri; sed amicorum præsidiiis, civium benevolentia, & propria virtute; in hoc unice incumbens, ut

ut imperium Norvegicum opibus firmum, gloriâ amplum, pietate, justitiâ, ceterisque virtutibus instructum esse posset.

Inter hæc omnia non suô, sed subditorum Regionum ac commissi sibi populi compendiô Reipublicæ emolumentum ponderabat; omnes ut ex æquo intelligerent illum ex Trajani præcepto, qui omne imperatoriæ laudis punctum ferebat, se suaque populo atque egregio publico consecrassè. Tantis autem, quod eidem Tajano tribuit Victor, erat in illo rerum maximarum modus, ut quasi temperamentô virtutes omnes miscuisse videretur.

Et ut erat non solùm flagitiosorum facinorum acerrimus vindex, verùm etiam bonorum hominum benignus promotor, tam vindictæ quàm

favoris & benevolentiaë armis se muni-
verat, quibus integræ famæ viros pro-
texit, in perversos gladiô vel aliô sup-
plicii genere pro ratione delictorum
animadvertens: adeò ut clementem se
simul & infensum malis præberet;
dumque sceleratis indignabatur, im-
probitatis non personæ odium præ se
ferebat. Sic scilicet pro diversitate me-
ritorum supplicium aut præmium
ostendendo optimos in fide, pessimos
in metu continebat. Ante omnes, il-
los quos pertractandis Reipublicæ ne-
gotiis aptos fidosque deprehenderat,
quantum id quidem in sua potestate
situm erat, publica ad munera prove-
hebat, remotis rejectisque; quos inutiles,
atque opposito fidei & obsequio cri-
mine contactos noverat.

Et

Et ut compendio dicam id, quô in hac vitâ, & commiffa sibi ftatione nobilius nihil aut beatius eft; quodq; virtutem ejus multis in rebus conftitutam ac prænitentem altiffimè illuminavit, invictô animô fuæ pariter atque alienæ fortunæ obviam femper proceffit, perpetuisque honeftatis & beneficentiæ operibus infitæ virtutis famam extendit: adeò ut veram per omnia virtutis viam, quam femel ingreffus erat, conftanti terens gradu oculos & conftectum à damnando fuperbiæ vitio, mentem ac penetralia pectoris ab avaritiâ & perversâ habendi cupidine, animum à Dei Sacrorumque contemptu, manum ab omni iniquitate incontaminatam, lingvam & fermonem à vanâ feculi falfitate planè alienum haberet: falutiferi memor
con-

consilii Ecclesiast. cap. 7. Ne quid mali facias, & malum te non comprehendet. Recede ab eô, quod iniquum est, & declinabit à te peccatum. Ne committas semen sulcis injustitiæ, ne septies tantò ampliozem inde messem facias.

Quandoquidem verò vulgo inest malignum quiddam & querulum in imperantes: teste Plutar. obtreçtationisq̃ue livor. rebus maximè conspicuis insultare consuevit; ut nulla tam modesta sit foelicitas, quæ malignitatis dentes vitare; nullus unquam Magistratus, quamvis ex favore Numinis Pietate, Justitiâ, Prudentiâ ac Moderatione, aliisq̃ue artium ac naturæ dotibus cumulatisimè sit instructus, cunctorum vota ac desideria explere potuerit. Est quippe hoc mortalibus innatum, latius ut se extendant immensæ

fx

ſæ hominum cupiditates, quàm ut juſti & æqui obſervans Magiſtratus ſingulorum deſideriis (dummodò ſpartam ſibi commiſſam ex officio ornare intendit) ſatisfacere queat. Quocirca neminem qui ſanò valet judiciò, id movere poteſt aut debet, quòd Illuſtriſſimus ille Norvegiæ Prorex ſuò etiam cum fatò hac in parte luçtatus caninos contra ſe malignorum hominum dentes perſenſerit. Cùm enim vicarii regii munus apud Norvegos laudandâ adminiſtratione obiret, & in cathedrâ gloriæ & ſupremo tum dignitatis culmine conſtitutus eſſet, homo quidam adventitiuſ SCHRÖDERUS nomine ex fece vulgi concretus, ſed protriti pudoris, & ingenioſiſſimè nequam, qui, quâ nescio virtutum ſpecie ad inſperatam Nobili-

P

ta-

tatem sublevatus , & cum ea insimul
LEVENCLOVII cognomentum fortitus,
ut inveterata omnium ferè fert
consuetudo hominum , qui è parvis
institiis ad subitam & insperatam digni-
tatem assurgunt, cùm subitâ novæ no-
bilitatis imaginè, nimiaque gloriæ ver-
tigine abreptus, atque erecto superbiæ
spiritu sublevatus esset, stolidâ ferox
audaciâ eò temeritatis progressus est,
ut eminentissimum Proregem clande-
stinis primò calumniis fugillare; mox-
que cum non intra secreta staret verba
rancida circumforanei gerronis scurri-
litas, perversissimorum quorundam
hominum mutuum cum illo facientium
& frigidam suffudentium fulta
hortatu & suggestionibus, publica &
prægravata illi crimina impingere non
erubuerit. Verùm cum de conjunctâ
cum

cum innocentia atque integritate vitæ
Illustrissimi Viri prudentiam non incolis duntaxat, verum universo prope-
modum septentrionalium horum re-
gnorum orbi constaret, ut magna me-
liorque pars incolentium mendacissimi
obtrektoris calumniis fidem non
adhiberet; excelsi animi Prorex inter
initia eam injuriam non magnopere irrita-
batur; sed supernè despiciebat, ut spre-
ta exolesceret; & ceu irritus ingenti
scopulo fluctus illideretur. Neque
enim immanis & generosa fera ad canis
latratum impensè movetur; vehe-
mentioresque animi affectus, ut impe-
rio & summæ potestati contrarios, ita
à suâ gravitate planè alienos esse vole-
bat. Gnarus tamen, quòd haud rarò
injuriarum tolerantia in ignaviæ op-
probrium vel conscientiam vertatur,

quodque moderationis est, vitio applicetur: simul ne nimiâ licentiâ subministraret ulteriores calumniandi illecebras, innoxius Prorex diluendo crimini (si quid forte sinistrae opinionis apud credulum vulgus resedisset) publicum circumspiciens remedium supplicibus à Regiâ Majestate votis contendit, ut hanc causam, quandoquidem de summâ nominis sui existimatione ageretur, in supremo regni foro arbitrandam sisteret; quô obtento Illustrissimus Prorex coram pleno Ordinum confessu objecta sibi crimina in solidum refellendo injustas adversæ partis criminationes contrariis adeo evicit argumentis, ut falsissimus ille calumniator ex sententiâ in illum publicè pronunciatâ regni mox finibus ejiciendus famâ fortunisque excide-

deret; atque ademptô illi novæ nobilitatis titulô illustre LEVENCLOVII cognomentum cum pristino SCHRÖDERI nomine commutaret; probrosiori certè supplicii generi ex præscripto legis patriæ destinatus, nisi pronus ad condonandum ipse moderatoris animi Prorex jugi apud Regem plenumque Senatum intercessione destinato illum capitis supplicio exemisset. Sic scilicet propudiosus ille calophanta tantô alioquin dignus supplicio, quod ultimum comminisci, aut decernere vindicta posset, moderatissimi Viri indulgentiâ elapsus est: atque amisô tantùm novæ Nobilitatis (quam in astragalus, & sine additamentô virtutum, pro tempore gesserat) titulô, exultatione ac famæ fortunarumque jactura mulctatus horrendum mortis supplicium

cium evasit, infrunitæ suæ temeritatis
atque superbiæ leve sic satis respectu
criminis supplicium fortitus, nisi for-
tè præ tanta infamia mors tum in-
optatis fuerit illi, qui indignus anima
eam tanto scelere oneraverat. Latam
sententiam eadem, qua pronunciata,
fuit, lexi ac formulâ hic proximè sub-
jicere non abs re futurum existimavi.
Hæc autem habuit:

Quandoquidem GEORGIUS SCHRÖ-
DERUS hæctenus cognomento LEVEN-
CLOV generalis annonæ militaris apud
Norvagos Præfectus diversa DN. NI-
COLAO TROLLE famæ & capi-
tis crimina impegerit; neque tamen
eorum quicquam probaverit; NICO-
LAUS TROLLE horum omnium
à nominato SCHRÖDERO objectorum
sibi criminum exors in solidum pro-
nun-

nunciatur. GEORGIUS autem SCHRÖDERUS ob intentata illi, at non probata crimina, ceu mendax existimatione & famâ mulctatur, Nobilitatis nomine atque insigni impostero privatus; sed absque præjudicio conjugis & liberorum.

Eodem temporis & loci vestigiô non absimile ultimæ temeritatis exemplum præbuit garrula uxor cujusdam Medici, fœmina mediô genere nata, sed iniquis, & ultra sortem temeraria; quippe quæ immodica affectuum per inconsultam lingvæ volubilitatem viro cuidam Consulari, homini integerrimæ vitæ & famæ ponderosissima quæque crimina per calumniam intentabat; illô suâ subnixô innocentiam causam ex patriô jure arbitrandam permittente ipsi Proregi ac loci Episcopo; qui cum

cum iusti & æqui observantes sententiam insolenti huic fœminæ minùs gratam & commodam pronunciasent, illa planè in rabiem versa, ac novi furoris æstrô percita, illos itidem, ceu adversæ parti faventes parumque æquos sibi iudices capitis fortunarumque postulabat; moxque in Daniam se convertens secretis molitionibus variè illos in palatio Regio traducere satagebat. Quamvis autem Rex noster Serenissimus pro insigni suâ sapientiâ, graviorum criminum delationes non facili negotio excipiat, nec fidem adhibeat delatoribus huic humanæ naturæ vitio addictis; rectè iudicans neminem innocentem esse posse, si accusasse sat esset; sed immaturam credulitatem Matrem esse erroris, Novercam consilii, Justitiæ inimicam: Illa tamen cre-

crebris & importunis delationibus ac querimoniis suæ insistere accusationi non intermisit. Nec contenta sibi soli exitium execrando facinore accelerasse propudiosa mulier, nisi ipsum quoque maritum, virum pusillum & inconsultum ultimo & communi secum vitæ discrimini involvisset. Ille enim, incertum muliebri incitamentô, an spontaneô motu, ut pro tuenda uxoris incolumitate propriam ultimis implicaret periculis, injustam & periniquam conjugis causam stolidô consiliô patrocinandam defendendamque suscepit. Itaque res eò deducta est, ut in supremô regni tribunali negotium hoc ventilandum ac decidendum proponeretur; ubi quamvis ingeniosissima, adque sui tutelam nugacissima mulier exquisito verborum apparatu

Q

va-

varia in medium proferret; cùm tamen parum sibi constaret, malè cohærentibus inter sese illius hyperbolicæ loquacitatis ambagibus, manifestissimi convicta mendacii causâ cecidit, sententia publicè pronunciata, qua quodnam supplicii genus illi irrogandum esset, Senatus Regiæ Majestatis arbitrio reliquit. Rex auditâ controversiâ sententiam pronunciavit, quâ mendacissima mulier perpetuæ & ad mortem usque duraturæ custodiæ mandaretur; maritus verò, quandoquidem strenuum ac publicum sese perversæ uxoriæ litis patronum propugnatoremque præstitisset, communi cum illâ carceri & custodiæ includeretur. Moxque ad Vardehusam conterminum Russiæ propugnaculum uterque amandati, ac suæ superstites pœnæ relictæ supplicium

um capitis quod meruerant, squalore carceris & permanfurâ captivitate pependerit. Sic scilicet ardeliones & sycophantæ, quibus obsonium est alienum affectare exitium, suum plerumque experiuntur occasum.

Postquam quintum jam annum rerum in Norvegiâ habenas fortiter feliciterque ad Ordinum vota Prorex moderatus fuisset, paxque inter regna coaluisset, compositis tum placatisque Norvegiæ rebus in Daniam illum Rex evocavit, denunciavitque se illius operâ atque consiliô ad ponderosa regni negotia indigere; quibus pertractandis cum illius presentîâ opus esset, ut positâ jam Norvegicarum rerum curâ propius ab aulâ regia in principe urbe Hafnia regia sede impostero consideret, necesse esse. Ille tum regiô

Q 2

man-

mandato promptis obsequiis obtemperaturus abdicandi Magistratus gratia in Norvegiam statim se recepit; ubi convalescentibus rebus, consalutatisque Ordinibus deponendi muneris consilium aperuit.

Quô auditô publica & communi voce præproperam nec minus insperatam optimi Proregis abdicationem Ordines plangebant. Tanta enim prudentia & moderatione, ut supra ostensum, in sublimi vicariatus regii dignitate Rempublicam administraverat, ut omnes Titi Pomponii virtutes, quarum pulcherrima extant in antiquitate monumenta, cum Illustri hoc Prorege communes essent: quippe per omne gesti regiminis spatium in id maximè incubuerat, ut juxta cum Regis sui ac publica salute sibi relinqueret præ-

præclarum modestiæ & moderationis nomen, pro propaganda fama post discessum. Unde & optimo jure comeritus est consimile testimonium, quale Moses & Samuel populo Israëlitico valedicturi obtinuerunt. Cum enim hæc loqueretur Samuel: Ego jam senui & incanui. En ergo testificamini contra me coram Jehova, & coram Unctō ejus, an bovem cujusquam tulerim, & asinum cujusquam acceperim, & cui vim intulerim, & quem contriverim, & de manu ejus tulerim redemptionis pretium, & occultaverim oculos meos ab eo: & restituum vobis. Israëlitæ responderunt: non vim intulisti nobis, nec attrivisti nos, nec tulisti de manu cujusquam quidpiam. Et dixit eis: Testis est Jehova contra vos, & testis Unctus ejus

Q 3

die

die hoc, quod non inveneritis in manu mea quidquam. Et dixit, Testis. 1. Sam. 12.

Itaque abdicatô Norvegiæ Proregis officiô reliqum vitæ & stationis lux tempus juxta cum aliis regni Senatoribus Hafniæ transegit; nisi quod per hyemem, modicô quandoque secessu respiraret à negotiis, & tædia temporum levaret. Unde ante comitiorum solennia redux audiendis ventilandisque in summo regni dicasterio causis tantopere incubuit, ut in quantum quidem valetudo permiserat, nullum fere tempus huic negotio destinatum neglexerit, ibique sententiam suam adeò ex æquo & bono pronunciavit, absque respectu ordinis aut personæ, ut in administrando proferendoque jure atque omnibus officii sui partibus

bus ritè perfungendo æquissimi Judicis famam re & nomine retulerit. Tam acuti enim & perspicacis erat ingenii, tamque solertis & peracris judicii, ut etiam consultissimis quandoque viris, cum per litium anfractus animò penderent, per eximiam gravissimi sanissimiq; illius judicii perspicacitatem illo consulto scrupuli eximerentur. Neq; cuiquam unquam privatis in rebus suò defuit roganti consiliò, compluribus illum ceu profundæ sapientiæ virum consulentibus. Vigebat quippe in illo senilis prudentia, qualem in Nestore fuisse Græcorum scripta traderunt: adeò ut summi, medii, infimi in maximâ illum habuerint veneratione. Insignes eruditione Viros summò semper favore complexus est; quos inter (ut plurimos, qui fato suo functi sunt,

sunt, maxima dum vixerunt patriæ nostræ lumina lubens præteream) primum locum meritò obtinebat ingens illud Philologorum & Medicorum decus; D. THOMAS BARTHOLINUS; quippe quò superiorem patria nostra vix habuit; parem certè nostra ætas non vidit, & dubium an unquam habitura sit. Tum & Viros Amplissimos, Consultissimos, & Excellentissimos DN. PETRUM LASSENIUM, DN. M. ERASMUM VINDINGIUM, DN. M. VITUM BERINGIUM supremi tribunalis Justitiæ Assesores: & dum præfecturam Roëschildensem gerebat M. ENEVALDUM RANULFIUM, atque M. JOHANNEM CALUNDANUM, qui præter summam literariæ rei scientiam ob magnum insuper rerum usum & exquisitam experientiam dignissimi, qui summo-

morum quorumvis virorum commercii & contubernio adhibeantur. Tantô autem studiô omne literarum genus cognoscendi ardebat, ut de ipso quod de Cicerone meritò dici possit, quod nisi propter Reipublicæ negotia à literis abstractus fuisset, ut Cicero Aristotelem, ita Illustrissimus hic TROLLIUS noster quosvis sui seculi doctos longè superasset.

Inter hæc cum animo subjiceret in extremo se ætatis constitutum, atque effœtæ senectuti ferales sensim obrepere morbos; quod ipsa senectus propriô ad interitum pondere pressa vergat, & quod lapsui vicinum quicquid senio constat; sacras meditationes ad mortalitatis nostræ conditionem, & fragilis inconstantisque vitæ sortem, direxit; quòd nimirum prodromus

R

mor-

mortis sit vitæ nostræ initium, nec ante increſcat ætas, quàm pari quoque paſſu decreſcat; ac ſe humanis legibus non exemptum, nec perpetua in terris vitæ ſpatia ulli mortalium conſeſſa; ſed finita cum infinitis inevitabili neceſſitate omnibus mortalibus commutanda eſſe. Quapropter de domo ac familiâ ſuâ diſponenda ſollicitus, ſtabiliendæ concordiæ & præcavendis (ſi quæ poſt exceſſum ſuum inter ſuos exoriri poſſent) diſſenſionum fomentis Deo hominibusque inviſis, Teſtamentum regiâ ex indulgentiâ concedere aggreſſus eſt: in quô pro conſummatâ ſuâ ſapientia nihil intermiſit, quod ad declarandam imprimis religioſiſſimam in Deum pietatem, intenſiſſimum erga conjugem affectum, liberorum ſollicitam curam, piam erga pau-

pauperes munificentiam, prolixam erga servos suos liberalitatem, postremò animum erga omnes propensum, candidum & incorruptum pertinere posset. Prædia sua & possessiones superstites inter hæredes tam justè atque prudenter distribuit, ut hac ipsâ distributione omnis inter illos controversiæ ansa in solidum sublata videretur; adjunctâ obtestatione Deo coram & omnibus terrarum gentibus, se in eò partitionis negotio nihil commisisse, contrarium rectæ rationi, aut repugnans justitiæ & æquali suarum inter liberos possessionum partitioni. In cujus rei testimonium fidemque advocavit æternum Numen, sicut propriò id scriptò illustri hoc pietatis monumento signatum reliquit: Contestor supremum Numen me hac in parte

R 2

aliud

aliud nihil intendisse, quàm æqualem & legitimam meos inter liberos partitionem, pro arcendis seditionibus, stabiliendaque ac conservandâ candidâ & constanti, quæ grata est Deo, fratres inter & sorores concordîâ. Quodsi illorum quisquam aversô alienoque ab his animô dissidia & contentiones præferat, ipsum ab altissimi Numinis vindictâ non simplici modo illi proximè expectandâ sibi cavere oportet.

Tum & inter alia piæ mentis argumenta animum contestatus planè aversum à supervacuis illis ceremoniis, quas condecorandis honorandisque exequiis variè introduxit pomposus seculi fastus, hoc impendiò flagitavit, ut cum è vitâ excessisset, cassum mox animâ corpus ad destinatum jam pridem in Cathedrali templo Roëschilden-

denſi funeri ſuo conditorium absque parentatione, faſtu & pompâ, ſonitu aut concentu transferrent, altâ ac duraturâ requie usque ad novissimum diem glorioſæ reſurrectionis iſtô in hypogæo reſervandum.

Exinde plenus annorum, ſatur dierum, feſſusque ætate & perplexis ævi laboribus atque ærumnis, cum ſummo ſanctiſſimæ mentis deſiderio piè oppertus eſt horam decretoriam, quâ Deus almus Redemptor ejus vanis illum laborioſæ hujus vitæ curis eriperet, ut cum ſolidô animæ gaudiô innexam atque involutam moleſtiis ſeculi vitam glorioſo exitu commutaret.

Neque verò explendis illius votis ſegniam ſeſe exhibuère fata; quippe quæ cum ad ſeptimū diem Septembris Anni 1667. in pleno Senatorii Ordinis conſeſſu

ventilandis controversiis ac dicundo
juri pro officio vacaret Illustrissimus
Judex, illi mox ferali paroxysmo cor-
repto, in proximo jam esse vitæ termi-
num haud obscuris indiciis ostende-
bant. Solutô exinde conventu cum
domum reversus de adversâ valetudi-
ne paucis conquestus esset, ad sopo-
rem mox & requiem ceu proximum
ac præsentissimum malo remedium se
comparaturus cubitum ivit; ubi va-
cillante per aliquot dies ægritudine
familiaribus colloquiis uxoris alio-
rumque, qui visitationis illum officio
prosequerantur, tædia temporū leva-
bat. Insequente verò undecimo Septem-
bris cum marito vires penit⁹ exhaustas,
perque exulceratum sinistri femoris
tumorem ægritudinem morbi ingra-
vescere animadverteret moestissima
con-

conjug, anceps dubiaque consilii nullum non solidæ & exuberantis tristitiæ spectaculum præbuit; ut spem nihilominus atque fiduciam in auxiliô divinô, & quod humanæ opis esset, in Excellentissimorum Doctorum PAULI MOTH, & HENRICI à MÖINICHEN, Serenissimæ Regiæ Majestatis Medicorum Experientissimorum opera atq; consilio collocârit: qui quantumvis diversa consimilibus opposita morbis remedia adhibuerint, supra tamen omnia medicamina stabat imperiosissima vis mortis; nec ullis planè remediis cessura videbatur atrocitas morbi & contumax affectus; ut exiguum deinde spei restituendæ valetudinis Medici ultra præferrent. Quandoquidem verò etiam in ipso præsentissimæ mortis vicinio suæ plerumque spei fer-

servandæ vitæ, & è morbis eluctandi
insistere soleant ægrotantium ingenia;
huic præcavendo incommodo, & ut
piâ ante obitum præparatione animam
cœlestem cœlo redderet, antecesser-
at jam pridem integrâ adhuc & illêsâ
valetudine inter Illustrissimum hunc
virum & conjugem vetus & religio-
sissima stipulatio, qua mutuis pollici-
tationibus se invicem obstrinxerant,
ut qui prius alterum ferali olim mor-
bô correptum deprehenderet, in de-
sperata re necessitatem mortis ante
excessum denunciaturus esset. Itaque
ex promisso, cui obnoxia erat mœstis-
sima conjux, consternata dolore, an-
xiaque & lacrymabunda per præsentium
verba amicorum desideratissimo
marito subobscurô eloquio obumbra-
ri curavit ingruentem mortis neces-
sitate.

tatem. Illi quod præſens tum dictabat neceſſitas piè conſultoque exequuturi Illuſtriſſimo Viro in mentem ſuggerabant præcipitantis fati conditionem; prægravia morborum ſymptomata, ac frequentiſſima, quæ in membris conſpiciebantur exanthemata ceu mortis prænuncia averſam à terrenis & de ſalute æterna ſollicitam requirementem, parum ſpei in præſidiò humano, ad divina accelerandum eſſe piis ac compositis verbis proferebant.

Neque tamen hoc triſte proloquium ac funeſtam denunciationem abhorruit valida fortiſſimi Viri conſtantia; verùm etiam in interitu ſuò humanitatis ſenſum animi magnitudine vincens oſtendebat instantis lethi formidinem generoſam mentem non labefacſiſſe; quippe ut infractò per totam

S

tam

tam vitam adversus omnes fuerat adversitates animo; ita quoque hanc ultimam necessitatem tantò majore excepit tolerantia, quantò per multos retrò annos in senili ætate jugi semper & integra devotione expectaverat horam decretoriam, climactericumque tempus, quò terrenum suum tabernaculum destrueret cœleste Numen, ut ærumnosum corpus temporaneæ quieti; animam verò æterno, quod in cœlis est, gaudio per beatum è vita excessum mandaret. Itaque compositò ad quodvis divinæ voluntatis arbitrium animò paratus, lectissimam conjugem his verbis compellat.

Quamvis ô dulcissima Conjux nullum adhuc persentiam instantis lethi indicium, nihilominus cum in ambiguo sit, quid de capite meo decreverit

rit

rit divina benignitas; morbi autem incrementum, & juxta attenuata & langvescentia doloribus membra, in occiduâ præsertim senectute mea, vix dubiam spem restituendæ sanitatis jam relinquunt; superiorum tamen ego memor colloctionum nostrarû, quibus nos invicem incolumi utriusque valetudine obstrinximus, si quando quid de capite nostro fortuna ita variaret, ut alterum nostrum in lethalem incidere morbum contingeret; is qui illasâ adhuc sanitate existeret, instantis fati prælagium ante obitum ægrotanti exponeret: tibi ô dilectissima conjux denunciare jubeo proximè instantis mortis meæ necessitatē; ut positus jam cunctis seculi curis circa divina solummodò intentam foveam animã, de mundanis haud quicquam ultra

ſollicitam. Ita conſpiciendi faciem,
Dei ac cœleſtem appetendi patriam pi-
is deſideriis totus animus inardescet,
ſpe certâ fretus futurum, ut ſacræ cœ-
leſtium congregationi & contubernio
admixtus inter hymnidicos Angelo-
rum choros de beata in conſpectu Dei
animæ perpetuitate in ſolidum gaudere
queam: cùm illi qui in hac ærumnoſa vi-
ta ſunt conſtituti, intimæ illius con-
templationis ſola initia deguſtent.
Quocirca quicquid ultrâ de rebus
mundanis, fortunis meis, poſſeſſioni-
bus & parentalibus ab exceſſu meo
ſtatuendum ſit, id quidem ad plenum
declarabit conditum jam pridem ex
indulgentia Regis hac de re Testamen-
tum meum; In quô præter alia ultimæ
intimæque voluntatis meæ perſcripta,
omnia mea meos inter uxorem, libe-
ros

ros atque necessarios tam justè, rectè ac legitimè dispertivi, ut ipsi mihi non nisi sanctam intaminatamque conscientiam hac in parte reservasse, vel in fatali hacce vitæ meæ periodo liquidò contestari queam. Quoad matrimonium nostrum, id omnibus constat, quod in mutuô amore ac charitate, summaque animorum conjunctione transactum fuerit; quò vehementius mihi dolendum foret, tam arctum hoc conjugalis amicitiae vinculum intempestivâ factorum violentiâ dissolvi; nî anxiam mentem gravitatemque doloris sublevaret constantior fiducia, quam de gloriosa resurrectione atque æternâ nostrâ in cœlis conjunctione & contuberniô fovemus. Reliquum est ut corpus meum matri terræ, animam verò cœlestem cœlo reddam.

Quæ quidem luctuosa ac lugubribus plena verbis oratio, quàm altè descenderit in penetralia pectoris conjunctissimæ conjugis, haud quisquam rectius judicaverit, quàm illi, qui quanto mœrore matrimonium ad terdenos annos in solido ac constanti amore prolatatum dissolvi posset, suo ipsi exemplo didicerunt.

Non secius tamen mœstissima conjux etiam in summâ tristitiâ, nullô admisso doloris levamentô, de charissimi capitis animam tum propè agentis salute, piè prudenterque sollicita fuit, verita ne absque salutiferô viaticô exiret è vivis. Re propositâ, cum ipse devotâ mente ac piô desiderio innuisset, accersitus mox comparuit DN. M. MICHAEL HENRICI fil. Ecclesiæ ad

Di-

Divum Nicolaum pastor vigilantissimus, qui acceptâ prius religiosissimæ pietatis confessione, Sacramentum eucharisticum illi in spectatissima circumstantium, ac tanti casum viri lugentium coronâ subministravit. Peracta hæc sub horam matutinam diei undevicesimi Septembris.

Inde cum memorato Concionatore ac Medicis, aliisque summi nominis Viris, qui consalutatum eum accesserant, verbis ultro citroque habitis, sub vesperam inclinante in occasum sole, cuncta sese representabant indubiæ mortis indicia; adeò ut vocem comprimeret, nisi quòd quandoque mutandum cubile judicaret, aut depellendæ siti compressis verbis potiunculam peteret. Ceterum in conti-

nuâ

nuâ rerum divinarum & cœlestium, meditatione noctem totam propemodum insomnem traduxit; donec ad horam insequentis diei circiter quintam matutinam, qui incidit in prænominati mensis vigesimum, editis raris ac levibus aliquot suspiriis, animam, haud diu in agone mortis agitatum submissè exspiraret, Deoquæ Conditori suo piô ac gloriosô vitæ exitu redderet, citra omnem oris aut corporis distortionem aut deformitatem placitum è vita excessum fortitus; postquam vitæ suæ spatium ad sexaginta octo annos, novem menses, tres hebdomadas, unô solido die excepto protraxisset. Sic naturæ satisfecit, æternæque legi paruit Illustrissimus Vir, non sine maximo bonorum omnium dolore.

Exu-

Exuvias defuncti mœstissima Uxor,
& liberi, Testamenti illius ac ultimæ
voluntatis observantissimi in condito-
rium illius, quod, ut supra ostensum,
Roëschildix est, absq̃ue ceremoniis,
at tristi & lugubri officio inferri cura-
runt; deducuntibus extra domum fu-
nus Illustrissimis ac Nobilissimis Re-
gis Daniæ Senatoribus, cum universâ
utriusq̃ue sexus Nobilitate, ac prima-
riis spectatissimisq̃ue urbis Hafniensis
Viris.

Quoad staturam corporis, erat fa-
cie benè figuratâ, oculis venustis, cor-
pore deductô, capillis promissis &
prominentibus, naturâ quidem molli-
bus ac nigris; sed in venerandam ipsâ
cum senectâ, canitiem variatis; com-
positis & valentibus membris, fortibus
lacertis, ore venustô, voce sonorâ, ex-

T

pe-

peditâ linguâ, promptô atque solerti ingenio, fluente & eloquente fermone fale condito; & ne quid deesset, animo fuit gravis, benignus domi, in armis fortis, utrobiq̄ue prudens, moderatus, justus, & ab omni mentis inquinamento alienus: ut natura maximam sui vim in unum hominem profudisse dici possit.

Exceptit Deus Opt. Max. animam ejus inter primogenitos suæ Ecclesiæ, quorum nomina in cœtu cœlestium consignata sunt, illam gaudio in resurrectione justorum sempiterno impleturus.

